

**МЕЖДИНЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ 2014 – 2020г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.....	3
1.1. Законодателна рамка.....	3
1.2. Предмет и цели на междинната оценка	4
1.3. Подход, критерии за оценка и основни източници на информация	4
1.4. Описание на междинната оценка като процес и на доклада като резултат от разработката	5
2. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитието на областта през изтеклия период.....	7
2.1. Обща характеристика на напредъка по изпълнението на ОСР.....	7
2.2. Обобщение на изпълнените проекти и инициативи	12
2.3. Анализ и оценка на финансовото изпълнение	23
3. Резултати от междинната оценка съгласно критериите за оценка	27
4. Резултати от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие	30
4.1. Отчет на изготвените годишни доклади	33
4.2. Проверка на единството в структурата и съдържанието на годишните доклади по общини	34
4.3. Оценка на нуждата от изготвянето на единни и предварително определени стандарти за отчитане на проекти с принос към ОСР	38
5. Използвани през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие.....	39
5.1. Анализ и оценка на изразходваните финансови ресурси	39
6. Възникнали проблеми и предприети действия от компетентните органи за тяхното преодоляване	45
7. Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие	48
7.1. Изводи относно изпълнението на ОСР през отчетния период	48
7.2. Очертаване на прогнози до 2020 г.....	51
8. Предложения за актуализация на областната стратегия за развитие	52
Приложение №1. Списък с проектите в област Търговище	54

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представя резултатите от междинната оценка на Областната стратегия за развитие (ОСР) на област Търговище 2014-2020 г. за периода 2014-2016 г. Докладът е изготвен е от „Институт за управление на програми и проекти“ ООД (Изпълнител) в съответствие с нормативните изисквания и в изпълнение на Договор с Областна администрация Търговище (Възложител).

1.1. ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА

Предмет на Договора е изготвянето на междинна оценка на Областната стратегия за развитие (МО на ОСР) на област Търговище в изпълнение на Закона за регионалното развитие (в сила от 31.08.2008 г., обн. ДВ. бр.50 от 30 май 2008 г.) и по-специално в съответствие с чл. 33, ал.1 , и чл. 36, ал. 1. Тази стратегия е основополагащ документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано развитие на административно-териториалната структура. Документът определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за периода 2014-2020 г.

В Закона за регионалното развитие (ЗРР), чл. 33 ал. 1 се регламентира извършването на междинна оценка към средата на периода на действие на ОСР. Съгласно чл. 33 ал. 2 от ЗРР междинната оценка включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

За осигуряване на информация и публичност на изпълнението на областната стратегия за развитие се изготвя междинен доклад.

В съответствие с чл. 30 от ППЗРР междинният доклад за изпълнението на областната стратегия за развитие отчита резултатите от междинната оценка на изпълнението й. Междинният доклад съдържа информация за:

1. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитие на областта през изтеклия период;
2. резултатите от междинната оценка съгласно критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие;
3. резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие;
4. използваните през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие;

5. възникналите проблеми и предприетите действия от компетентните органи за тяхното преодоляване;
6. прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие;
7. предложения за актуализация на областната стратегия за развитие.

1.2. ПРЕДМЕТ И ЦЕЛИ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Предметът на настоящата оценка на ОСР на област Търговище е да представи точна информация на заинтересованите страни (министерства и ведомства, регионални и местни власти, икономически и социални партньори, неправителствени организации, граждански сдружения и др.) за резултатите от изпълнението на документа в средата на плановия период. Анализът и оценка са насочени към изпълнението на целите и приоритетите, заложи в ОСР Търговище (2014-2020). Оценката е адресирана към три основни аспекта: реализация, съгласуваност (адекватност) и координация при прилагането.

Целите на междинната оценка са:

1. Анализират и оценка на резултатите от изпълнението на ОСР Търговище в периода 2014-2016 г.;
2. Формулиране на обосновани препоръки за актуализиране съдържанието на ОСР и дейностите за нейното осъществяване за остатъка от периода до 2020 г.;
3. Предприемане на необходимите действия за по-нататъшно изпълнение и наблюдение на ОСР, развитие на партньорства и осигуряване на информация във връзка с нейното изпълнение.

1.3. ПОДХОД, КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА И ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Основният подход при разработването на междинната оценка съчетава външната експертна оценка и консултиране с областната и общинските администрации. Оценката се формира от прилагането на добре познат и често използван инструментариум от методи като: сравнителен и причинно-следствен анализ, екстраполация, аналогия, критериална оценка, експертна оценка, селекция и синтез. Водещи в работата и избора на съответен метод са изискванията на утвърдените методически указания и техническото задание.

Основните източници на информация за МО на ОСР включват:

1. Действащата ОСР на област Търговище (2014-2020);
2. ОПР на петте съставни общини, като и наличните последващи и предварителни оценки, годишни отчети/справки за изпълнението им до края на 2016 г.;
3. Изпълнени и действащи секторни стратегии и програми на областно и общинско ниво, както и актуалните стратегически документи на регионално и национално ниво;

4. Официалните страници на УО на оперативните програми и единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС;

5. Текуща статистика на НСИ.

Изпълнителят е извършил оценката на база на надеждни статистически, фактологически и финансови данни от официалните източници на информация и от собствено проучване.

1.4. ОПИСАНИЕ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА КАТО ПРОЦЕС И НА ДОКЛАДА КАТО РЕЗУЛТАТ ОТ РАЗРАБОТКАТА

Методиката за извършване на междинна оценка за изпълнението на ОСП Търговище (2014-2020), включва следните дейности:

1. Анализ и оценка на степента на постигане на целите и приоритетите за регионално развитие в област Търговище през периода 2014-2016 г.;
2. Оценка на устойчивостта на постигнатите резултати и на очертаната тенденция към средата на периода на действие на ОСП, от гледна точка на избрани икономически, социални и екологични показатели;
3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните финансови инструменти (вкл. на ЕС) и на усвоените ресурси за изпълнение на целите и приоритетите на ОСП;
4. Формулиране на изводи и препоръки за актуализация на действащата ОСП и/или разработване на ОСП за следващия планов период.

В структурно отношение оценката и докладът следват последователността заложена в ЗРР и ППЗРР. Структурата на Доклада включва следното съдържание:

1. **Въведение:** описание на законодателната рамка, целите, предмета и структурата на разработката, включително описание на Междинната оценка като процес и на Доклада като резултат;
2. **Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитието на областта през изтеклия период:** анализ и оценка на изпълнените проекти по стратегически цели и приоритети; обзор на отчетените проекти и инициативи от гледна точка на тяхната принадлежност към специфични цели и приоритети; анализ и оценка на степента на финансово изпълнение по специфични цели и приоритети;
3. **Резултати от междинната оценка съгласно критериите за оценка:** отчитане на актуалните стойности на различните групи индикатори от ОСП;
4. **Резултати от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие:** отчет на изготвените годишни доклади; проверка на единството в структурата и съдържанието на годишните доклади по общини; оценка на нуждата от изготвянето на единни и предварително определени стандарти за отчитане на проекти с принос към ОСП;

5. **Използвани през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие:** анализ и оценка на изразходваните финансови ресурси (тежести на планирано/реално изпълнение на целите; степен на изпълнение по източници на финансиране); обща оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
6. **Възникнали проблеми и предприети действия от компетентните органи за тяхното преодоляване;**
7. **Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие:** изводи относно изпълнението на ОСР през отчетния период; очертаване на тенденции и прогнози до 2020 г.
8. **Предложения за актуализация на областната стратегия за развитие:** формулиране на препоръки относно съдържанието на ОСР; формулиране на препоръки относно изпълнението и наблюдението на ОСР.

2. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОБЛАСТТА ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ ПЕРИОД

2.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОСР

Целите и приоритетите на областната стратегия се изпълняват чрез разнообразните проекти и инициативи на областна администрация Търговище, петте общински администрации на Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака, представители на неправителствения и частния сектор. Постигнатият напредък е систематизиран и анализиран като резултат от отчетените проекти с принос към ОСР Търговище – проектите със съответствие спрямо целите и приоритетите на стратегията. За тази цел са обобщени следните източници на информация:

1. Списък с изпълнявани проекти извън оперативните програми на общините Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака;
2. Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2007-2013 г.;
3. Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2014-2020 г.;
4. Отчети за изпълнението на общинските планове за развитие за периода 2014-2016 г.;
5. Отчети за изпълнението на капиталовите програми на общините за периода 2014-2016 г.;
6. Списък с договорени проекти по ПРСР 2007-2013 г.

Изброените източници на информация са допълнени с по-детайлно проучване на единични проекти с оглед точно определяне на тяхното съответствие с приоритетите и специфичните цели на областната стратегия. В резултат са обхванати три основни категории проекти и инициативи:

1. проекти и инициативи, които са завършени през отчетния период. Тази категория включва проекти и инициативи, които са започнати преди влизането в сила на ОСР Търговище 2014-2020. Мотивът за разглеждането им от Междинната оценка е свързан с техния принос към постигането на приемственост между развитието на областта през изминалия и настоящия програмен период;
2. проекти и инициативи, които са изцяло реализирани през отчетния период;
3. проекти и инициативи, които са в процес на реализация, включително оценени и договорени проектни предложения в рамките на отчетния период.

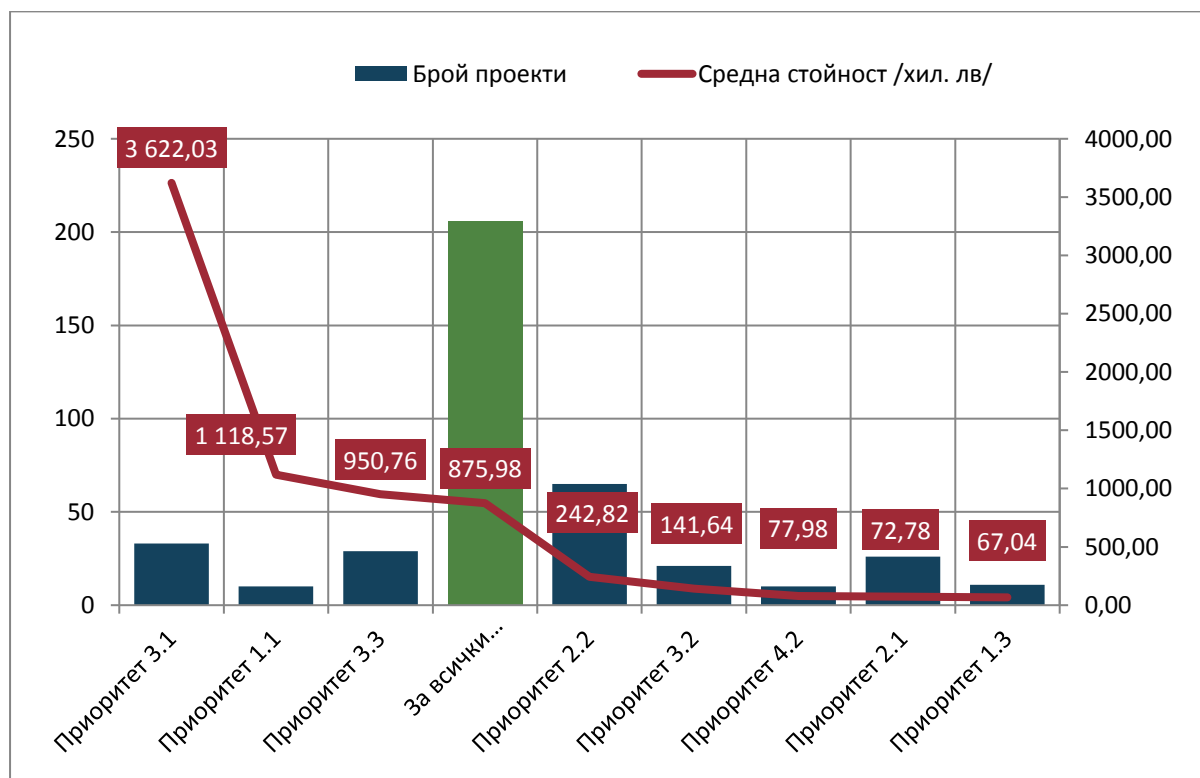
Въпреки че реалното финансово изпълнение на първата и последната категория излизат извън рамката на отчетния период, настоящата Междинна оценка ги разглежда като неразделна част от усилията и предприетите действия за развитие, които съответстват на целите и приоритетите на ОСР.

В резултат са отчетени общо **206 проекта** със стойност на финансовото изпълнение от **180 451 950 лв.** Значимите резултати и стойности дават основания за висока първоначална оценка относно напредъка по изпълнението на ОСР Търговище. Следващите стъпки на Междинната оценка ще представят детайлни количествени анализи по приоритети и източници на финансиране заедно със съпътстващи пояснения и обяснения. По този начин общата характеристика ще бъде интерпретирана като съвкупност от конкретни причинно-следствени връзки, които ще мотивират окончателните становища на Междинната оценка.

На този етап може да се проследи **средна стойност от 875 980 лв. за всички проекти.** Най-висока средна стойност за проект е отчетена в **Приоритет 3.1.** „Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги“, който е наситен със значителни обеми инвестиции за техническите инфраструктури и най-вече за транспортната инфраструктура. Най-много проекти са проследени в **Приоритет 2.2.** „Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура“. Общо 65 проекта са свързани с подобряване на различните социални инфраструктури и услуги, но при средна стойност под средното ниво за всички проекти – 242 820 лв. По-ниската средна стойност е индикатор за големия дял „меки“ проекти в рамките на приоритетната област, заедно с регулярните, но малки по обем инвестиции за строителни и ремонтни дейности.

Фигура 1. Обща характеристика на изпълнените проекти в област Търговище

Значителна активност може да се отчете и в **Приоритет 3.3.** „Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда“ с 29 проекта, разпределени основно между градовете Търговище, Попово и Омуртаг. **Приоритет 2.1.** „Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението“ се отличава с 26 проекта, свързани с публични или частни инициативи за осигуряване на заетост. **Приоритет 3.2.** „Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия“ се изпълнява чрез неговите общо 21 проекта за преодоляване или предотвратяване на екологични проблеми. Останалите приоритетни области са подкрепени от малък брой проекти, докато единствено **Приоритет 1.2.** „Развитие на конкурентноспособен аграрен сектор и жизнени селски райони“ не е бил директно подкрепен от проекти през периода 2014-2016 г. По този начин могат да се обобщят следните тенденции в досегашното изпълнение на ОСР:

Приоритет	Резултат
Приоритет 3.1. „Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги“	Най-голям дял от общото финансово изпълнение при значителен брой проекти; Най-висока средна стойност на проект, резултат от обхватните проекти за обновяване на технически инфраструктури, вкл. на републиканска пътна мрежа (над 37 млн. лв. за реконструкция на републикански пътища); Наличие на транспортни проекти във всички общини; Принос на частния сектор чрез инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в предприятия;
Приоритет 2.2. „Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура“	Най-висок брой проекти, но при 8,75% дял от общото финансово изпълнение; Комбинация на инфраструктурни и „меки“ проекти за развитие на образованието, здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта; Голям дял на регулярни ремонти на образователни сгради; Превес на проектите за развитие на образователната система; Ограничен брой проекти за обновяване на здравната система;
Приоритет 3.3. „Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда“	Добро съотношение между брой проекти (29), средна стойност (950 760 лв.) и общо финансово изпълнение (27 572 050 лв.); Приоритетът и неговите съставни проекти за обновяване на градските центрове в областта формират 15,28% от общото изпълнение на ОСР;

Приоритет 2.1. „Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението“	Висок брой проекти при ниска средна стойност и общ размер на изпълнението – изпълнението на приоритета включва проекти за насърчаване на заетостта по ОПРЧР, национални и регионални програми за заетост;
Приоритет 3.2. „Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия“	Висок брой проекти при ниска средна стойност и общ размер на изпълнението – преобладават малките по обем инвестиции, вкл. множество проекти за облагородяване на околната среда по ПУДООС;
Приоритет 1.1. „Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”)	Втората най-висока средна стойност, следствие на малък брой частни проекти със значими бюджети, вкл. конкретен мащабен проект за внедряване на иновации на стойност близо 5 000 000 лв.;
Приоритети 1.3. „Разнообразяване на туристическото предлагане и включване на природното и културно богатство в цялата територия на областта“ и 4.2. „Повишаване на институционалния капацитет и ефективността на областната и общинските администрации“	Малък брой проекти с минимален финансов принос – общо 21 проекта, формиращи под 1% от общия прогрес по ОСР;
Приоритет 4.1. „Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство“	Отчетен е един проект за междуобщинско сътрудничество без данни за конкретен остойностен принос – „Исперих - Разград - Попово: Път на древни култури и традиции“;
Приоритети 1.2. „Развитие на конкурентноспособен аграрен сектор и жизнени селски райони“	Липсват конкретни проекти през отчетния период

Общата характеристика на изпълнените проекти и прогрес по отделните приоритетни области определя и констатациите за четирите стратегически цели. **Стратегическа цел 1.** „Постигане на интелигентен икономически растеж чрез развитие на собствения потенциал и акцентиране върху иновации и икономика на знанието, съчетано с ефективно опазване на околната среда“ допринася с едва 6,61% от общото изпълнение на областната стратегия. Това кореспондира с ограничения брой реализирани проекти, както и липсата на отчетени инициативи в рамките на един от трите съставни приоритета, свързан с насърчаването на аграрния сектор. Високата средна стойност от 567 770 лв. за стратегическата цел отразява високите стойности на частните проекти по ОПИК 2007-2013 и ОПИК 2014-2020 в рамките на Приоритет 1.1. Обратно, другият съставен Приоритет 1.3 се изпълнява чрез поредица проекти за развитие на туризма с лимитирани бюджети.

Проектите с принос към **Стратегическа цел 2.** „Повишаване на жизнения стандарт и намаляване на социалните неравенства“ са 91 или 44% от всички отчетени реализации,

но формират едва 9,80% от общото финансово изпълнение. Това е резултат от множеството „меки“ проекти в подкрепа на заетостта и усъвършенстваните публични услуги, финансирани основно по ОПРЧР и характеризирани от по-малки бюджети. Средната стойност на проектите от целта спада допълнително заради текущите и частични ремонти на публични сгради в сферата на образованието, социалните дейности, културата и спорта.

Стратегическа цел 3. „Устойчиво и интегрирано териториално развитие“ със своите 83 проекта създава 83,17% от финансовия резултат на областта през изминалите три години. Водещата тежест на целта е в зависимост от обемните инвестиции за подобряване на транспортните връзки в рамките на отделните общини (общински пътища) и в рамките на областта (републиканските пътища). Освен транспортните проекти, целта и по-специално Приоритет 3.1 отчитат прогрес и благодарение на високата активност във внедряването на мерки за енергийна ефективност, както по отношение на многофамилни жилищни сгради, така и по отношение на производствените сгради от частния сектор.

Стратегическа цел 4. „Намаляване на междуобщинските неравенства чрез партньорства и повишен институционален капацитет“ остава с незначителна тежест до момента, което отразява все още липсващите практики за създаване и развитие на междуобщински партньорства и проекти по различни приоритетни направления.

Таблица 1. Общо изпълнение на целите и приоритетите на ОСП Търговище

Стратегическа цел/ Приоритетна област	Общо финансово изпълнение /хил. лв/	% от общото изпълнение	Брой проекти	Средна стойност /хил. лв/
Стратегическа цел 1	11 923,18	6,61	21	567,77
Приоритет 1.1	11 185,69	6,20	10	1 118,57
Приоритет 1.2	0,00	0,00	0	-
Приоритет 1.3	737,49	0,41	11	67,04
Стратегическа цел 2	17 675,45	9,80	91	194,24
Приоритет 2.1	1 892,24	1,05	26	72,78
Приоритет 2.2	15 783,21	8,75	65	242,82
Стратегическа цел 3	150 073,51	83,17	83	1 808,11
Приоритет 3.1	119 526,92	66,24	33	3 622,03
Приоритет 3.2	2 974,54	1,65	21	141,64
Приоритет 3.3	27 572,05	15,28	29	950,76
Стратегическа цел 4	779,81	0,43	11	70,89
Приоритет 4.1	0,00	0,00	1	-

Приоритет 4.2	779,81	0,43	10	77,98
За всички проекти	180 451,95	100,00	206	875,98

2.2. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИТЕ ПРОЕКТИ И ИНИЦИАТИВИ

Принос на Междинната оценка е систематизирането на разгледаните проекти и инициативи, заедно с посочване на техните основни характеристики. Пълният списък на проектите е част от структурата на документа и е представен в **Приложение №1. Списък с проектите в област Търговище**. Тук е направен обзор на резултатите от гледна точка на тяхната принадлежност и насоченост към целите, приоритетите и специфичните цели на стратегията.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ ЧРЕЗ РАЗВИТИЕ НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ И АКЦЕНТИРАНЕ ВЪРХУ ИНОВАЦИИ И ИКОНОМИКА НА ЗНАНИЕТО, СЪЧЕТАНО С ЕФЕКТИВНО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Стратегическата цел е насочена към стимулиране на икономическото развитие чрез ефективно използване на собствените ресурси и специфика. Поставен е акцент върху развитието на икономика, свързана с аграрния сектор и върху важноста от развитие на регионален клъстер на основата на стъкларската индустрия. Залага се на необходимостта от обвързване потребностите на бизнеса с центровете на висшето образование и научно-изследователската дейност извън областта. Предвижда се подкрепа за МСП, които имат сериозен принос за развитието на областната икономика, чрез подобряване на инфраструктурата им, както и за развитие на нови бизнес модели и иновации. Определя се необходимостта от разнообразяване на туристическия продукт чрез активно включване на природните и културни ценности на областта. Тези постановки на Стратегията в разглеждания период са частично изпълнени.

Приоритет 1.1. Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”)

Първият приоритет е насочен към повишаване на икономическата конкурентоспособност, технологично обновяване, насърчаване на научно-изследователската и иновационна дейности, създаване на привлекателна бизнес среда и подкрепа за МСП, използващи местния потенциал.

Специфична цел 1.1.1. Развитие на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие (НИРД) в предприятията

По тази специфична цел в рамките на областта са реализирани 4 проекта (три в община Търговище и един в община Попово). Проектите са завършени през 2015 г. и всички са финансирани от ОПИК 2007-2013. Бенефициенти по тези проекти са частни

дружества от областта, а основната цел на всички проекти е внедряване на иновации в технологичното развитие на предприятията.

Специфична цел 1.1.2. Технологично обновяване и иновации в МСП

По втората специфична цел на тази приоритетна ос в рамките на областта в процес на реализация има 6 проекта (пет в община Търговище и един в община Попово). Работата по проектите е започнала през 2016 г. и всички са финансирани от новата ОПИК 2014-2020. Бенефициенти по тези проекти са частни дружества от областта, а основната цел на всички проекти е повишаване на производствения капацитет на предприятията.

Специфична цел 1.1.3. Поддържане на активна и привлекателна бизнес среда, изграждане на инфраструктура в индустриални зони и бизнес паркове

Към момента няма започната реализация на проекти, или предприети мерки и други конкретни действия, свързани с изпълнението на тази специфична цел.

В рамките на Приоритет 1.1. Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”) са реализирани 4 проекта, преходни от предходния планов период и са започнати нови 6, разработени и финансирани от ОПИК 2014-2020. Това са проекти, разработени от местния бизнес с основно предназначение за внедряване на технологични иновации и повишаване на производствения капацитет на предприятията. Концентрацията на тези проекти е в областния център Търговище (8 проекта) и другия по-голям град на областта Попово (2 проекта). За съжаление продължава забавянето по отношение подобряване на физическата среда за функциониране на икономиката. Няма подготвени проекти по третата специфична цел. Проблемът е наследен от десетилетия и трудно намира решения. Целта за обновяване на индустриалните зони се пренася от предходния планов период. Междинните резултати от постигането ѝ са съвсем символични. Залог за по-голям успех през настоящия планов период са ИПГВР в Търговище и Попово. Действията следва да се насочат както към обновяване на стари и изграждане на нови индустриални зони, така и към съвременните форми на технологични паркове и бизнес инкубатори.

Приоритет 1.2. Развитие на конкурентноспособен аграрен сектор и жизнени селски райони

Вторият приоритет е насочен към развитие на аграрния сектор, в т.ч. и в изостанали селски райони и създаване на регионален клъстер агропроизводство и развитие на хранително-вкусовата промишленост.

Специфична цел 1.2.1. Въвеждане на нови технологии и иновации в МСП в изостанали селски райони

Няма предприети мерки и реализирани проекти, или други конкретни действия.

Специфична цел 1.2.2. Активизиране на бизнеса в изоставащи селски райони чрез насърчаване на индивидуалното и колективно предприемачеството

Няма предприети мерки и реализирани проекти, или други конкретни действия.

Секторът на селското стопанство се посочва и като един от най-важните икономически отрасли за областта, а от аналитичната част на Областната стратегия могат да се забележат много добрите условия за интензивно и екологосъобразно земеделие. Почвено-климатичните условия са благоприятни за отглеждане на зърнени, технически и фуражни култури. За последните пет години в областта, делът на аграрния сектор остава в границите на 14-18% (процент от БДС), което показва сериозен потенциал за приноса към конкурентоспособна областна икономика. За съжаление по този приоритет няма реализирани дейности през първата половина на настоящия планов период. Това е съществен недостатък, който следва да се има предвид при актуализацията на ОСР до 2020 г. като се конкретизира обхватът и съдържанието на приоритета. По-фокусирани предвиждания в това направление могат да се подкрепят от действащата Програма за развитие на селските райони (ПРСР 2014-2020).

Приоритет 1.3. Разнообразяване на туристическото предлагане и включване на природното и културно богатство в цялата територия на областта

Стратегията предвижда оползотворяването на наличните туристически ресурси да се постигне с действия в три направления: 1. Подобряване на инфраструктурата – транспортна, инженерна, социална и туристическа; 2. Съхраняване, опазване и подобряване на качествата на туристическите ресурси – природни, културни и антропогенни; 3. Институционална координация – между администрации и фирми в туризма. Заложени са две специфични цели.

Специфична цел 1.3.1. Активизиране на развитието на туризма в цялата територия на областта

В рамките на тази специфична цел през отчетния период реализираните проекти са само два: „Зони за отдих и развлечение около яз. „Каваците“ (финансиран от „МИГ-Попово“) и „Ремонт на екопътека в с. Иванча“ (финансиран от бюджета на община Попово и частично от Централния бюджет. Първият проект е завършен през 2014 г., а вторият през 2016 г.

Специфична цел 1.3.2. Оползотворяване на местния туристически потенциал на основата на културното и природно богатство

По тази специфична цел са реализирани 9 проекта финансирани от разнообразни финансови източници – общински бюджети, републикански бюджет, министерство на културата, Проект „Красива България“ и ПРСР 2007-2013. Отново реализациите са концентрирани в община Търговище (7 проекта) и по един в общините Антоново и Омуртаг.

Въпреки благоприятните фактори, в развитието на туризма в областта има непреодолени слабости: недобре развит туристически продукт като цяло, неразвита мрежа от фирми за услуги и доставки в туризма, недостатъчно квалифициран персонал в сферата на туристическите услуги, лошо състояние и ограничен достъп до природни и културно-исторически обекти, недобра база за настаняване. През отчетния период е направено твърде малко за преодоляване на тези слабости. Реализираните 9 проекта само частично допринасят за постигането на желаните резултати. Следва да се преразгледа и актуализира стратегията в тази част.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ НА ЖИЗНЕНИЯ СТАНДАРТ И НАМАЛЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ НЕРАВЕНСТВА

Стратегическата цел е ориентирана към използване на наличните потенциали за подобряване на жизнения стандарт (качеството на живота) и създаването на подходящи условия за развитието и реализацията на човешките ресурси в областта, увеличаване на равнището на заетостта и доходите, подобряване на качеството на публичните услуги от първостепенно значение – здравеопазване, социални услуги, образование и култура. Тази цел се подкрепя чрез два взаимнообвързани приоритета.

Приоритет 2.1 Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението

Този приоритет е насочен към подобряване на достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите, с акцент на младежката заетост, стимулиране на трудовата мобилност, намаляване на бедността и постигане на социална интеграция на маргинализираните групи особено в периферните общини.

Специфична цел 2.1.1. Повишаване на заетостта и доходите с акцент на младежката заетост

Специфичната цел е насочена към извличане на максимални ползи за областта от политики на пазара на труда и програмите за заетост, включително интегрирани схеми за алтернативна заетост. Реализирани са 17 проекта, а други 4 са в процес на реализация. Преобладаващият брой (7 проекта) са на самата областна администрация, което е добра атестация за нейната активност; четири са на община Попово; шест проекта са на община Омуртаг; един проект на Сдружение „Център за регионално развитие” – Търговище по ОПРЧР 2007-2013 и пет проекта на бизнес компании от община Търговище, всички финансирани от ОПРЧР 2007-2013. Проектите, реализирани от Областната администрация, са финансирани по „Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания”, „Регионална програма за заетост на Областна администрация – Търговище” и Програма „Старт на кариерата”. Източникът за финансиране на проектите на община Попово са от програми „От социални помощи към осигуряване на заетост”, „Старт на кариерата”, „Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания”, Национална програма „Нова възможност за заетост”, Регионална програма за заетост и ОПРЧР 2007-2013, а тези на Община

Омуртаг са „Регионална програма за заетост” и Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”. Предизвикателството при изпълнението на този приоритет е дефинирането на проекти, който водят до ефективни, взаимосвързани и устойчиви решения за повишаване на икономическата активност и заетост. В тази връзка са необходими проекти с по-големи бюджети и обхват на дейностите.

Специфична цел 2.1.2. Стимулиране на трудовата мобилност, професионалното образование и ученето през целия живот

Дейностите за осъществяване на тази цел са ориентирани към подобряване на достъпа до заетост и качеството на работните места чрез: улеснено посредничество и подкрепена мобилност за търсещите работа и най-вече за младите хора, достъп до учене през целия живот, подкрепа за адаптиране на работниците и предприятия към глобализацията, подкрепа за самостоятелна заетост. Реализирани са 4 проекта по ОПРЧР 2007-2013 на частни фирми от община Търговище, а един на община Антоново е в процес на реализация по ОПРЧР 2014-2020.

Специфична цел 2.1.3. Намаляване на бедността и постигане на социална интеграция на маргинализирани групи в неравностойно положение в периферните общини

По тази специфична цел няма планирани мерки и реализирани проекти. Този факт трябва да се отрази в предстоящата актуализация на Стратегията.

Това е приоритетната област, в която самата областна администрация има реализирани проекти в унисон с тези на общините и другите бенефициенти. Препоръчително е да се направи критичен анализ на формулировките на специфичните цели, оценка на мерките, проектите и другите конкретни инициативи, популяризирането и използването на добрите практики и устойчивостта на резултатите. Оптимистично е участието на много частни компании в тези проекти, но остава неясна устойчивостта на резултатите.

Приоритет 2.2. Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура

Подобряването на качеството и достъпа до здравните, социалните, образователните, културните и спортни услуги е от важно значение за цялостното развитие на областта и особено в по-изостаналите общини, тъй като води до намаляване на вътрешно областните различия. Въпреки предприетите усилия, все още е налице сериозно изоставане в предлаганите услуги, което изисква нови по-енергични действия.

Специфична цел 2.2.1. Изграждане и обновяване на обекти за здравни и социални услуги, за образование, културни прояви и спортна инфраструктура, в т.ч. и подобряване на тяхната енергийна ефективност

Определено това е специфичната цел по която са осъществени най-много проекти и други дейности. Общо са анализирани 40 проекта: 14 в община Попово (3 за

предоставяне на услуги; 9 за строително-ремонтни работи и оборудване на училища, детски градини, здравни, социални заведения и спортни съоръжения и 2 за модернизиране на материалната база); 12 проекта в община Търговище (3 за предоставяне на услуги и 9 за строително-ремонтни работи и оборудване на училища, детски градини, здравни, социални заведения и спортни съоръжения); 6 проекта в община Антоново (1 за предоставяне на услуги и 5 за строително ремонтни работи и оборудване на училище, детска градина, читалище, стадион и църква); 4 проекта в община Омуртаг за строително-ремонтни работи и оборудване на училища, „МБАЛ Омуртаг“ ЕАД, читалища; 4 проекта в община Опака (един за създаване на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда и три за строително-ремонтни работи и оборудване на 2 училища и една детска площадка. Най-много проекти са финансирани от общинските бюджети – общо 15: 6 от централния бюджет; 5 от капиталовите разходи на общините; 5 от ОПРЧР; 3 от ОПРР; един от ПРСР; един от МИГ Попово; един от Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ и един от банков заем. Два от проектите по ОПРР 2014-2020 са в процес на реализация.

Специфична цел 2.2.2. Подобряване качеството на публичните услуги в образователни, здравни, социални и културни заведения

По тази специфична цел са реализирани 20 проекта и още два по ОПРЧР 2014-2020 са в процес на реализация. В община Търговище са реализирани 11 проекта – 3 по ОПРЧР; 3 по „Еразъм +“ за I СОУ „Свети Седмочисленици“; ПГИЧЕ „Митрополит Андрей“ и за Професионална техническа гимназия „Цар Симеон Велики“ гр. Търговище; 2 са финансирани от ОБ и три от ЦБ. Община Попово има реализиран проект по ОПРЧР 2007-2013 и един в процес на реализация по ОПРЧР 2014-2020 и още 3 проекта от ЦБ. Община Омуртаг има два реализирани проекта по ОПРЧР 2007-2013 и един в процес на реализация по ОПРЧР 2014-2020, както и три проекта по ЦБ. Останалите две общини – Антоново и Опака нямат проекти по тази специфична цел. От всичките 22 проекта, 17 са в образователната сфера, 4 в социалните дейности, само един е в областта на здравеопазването и нито един няма посветен на културата.

Специфична цел 2.2.3. Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване на дела на 30-34 годишните с висше образование

По тази специфична цел има разработени два проекта: Проект „Ръка за ръка“ за интеграция и повишаване качеството на образование на деца от ромската общност, ученици във Второ основно училище „Н.Й.Вапцаров“ Търговище по ОПРЧР 2007-2013 от Клуба на Нестопанските организации в Община Търговище, вече реализиран и Проект „Учим, творим и успяваме заедно“ за интегриране в образователната система на ученици от етнически малцинствени групи по ОПРЧР 2007-2013 в Община Омуртаг – в процес на реализация.

Разбираемо приоритетите, специфичните цели, предприетите мерки, проектите и дейностите в социалната сфера са най-привлекателни за всички заинтересовани страни. Същевременно точно тук често се реализират проекти без практически резултати. Много е важна координиращата роля на областната администрация в разпространяването на информация, популяризирането на добри практики и контрол по отношение реализацията на проектите и постигането на очакваните резултати.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: УСТОЙЧИВО И ИНТЕГРИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

Стратегическата цел е ориентирана към постигане на териториалното сближаване чрез подобряване на транспортната и комуникационна свързаност, което улеснява достъпа до публични услуги и чрез стимулиране развитието на малките градове-центрове в периферните селски територии.

Приоритет 3.1. Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги

Първият приоритет е насочен към подобряване на техническата инфраструктура и транспортната свързаност в областта, подобряване на енергийната безопасност и енергийната ефективност, подобряване на водоснабдяването и канализацията и пречистването на водите, както и към комуникационната безопасност в публичния сектор и домакинствата.

Специфична цел 3.1.1. Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез обновяване на пътната инфраструктура с регионално и местно значение

За обновяване на пътната инфраструктура с регионално и местно значение и рехабилитация на уличната мрежа в населените места са реализирани общо 19 проекта. От тях, 9 проекта са на територията на община Търговище, финансирани съответно – 5 от ЦБ; 2 за улиците в малките населени места от ОБ и други 2 от Капиталовата програма на общината. На територията на община Попово са реализирани 2 проекта по Капиталова програма на общината – единият за рехабилитация, реконструкция и изграждане на общинска пътна мрежа, а другият за основен ремонт на улици в населените места. В община Омуртаг по публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ са завършени 2 проекта. Още един е завършен по ПРСР 2007-2013 за подобряване достъпа на населението и предоставяне на услуги и до уязвими групи чрез рехабилитация на общинската пътна инфраструктура. В община Антоново са реализирани два големи комплексни проекта по Капиталовата програма на общината – единият за ремонт на общинските пътища, а другият за уличната мрежа в населените места на общината. В община Опака проектите са три – два по Капиталовата програма на общината и един по ПРСР 2007-2013.

Специфична цел 3.1.2. Развитие на енергийните мрежи, подобряване на енергийната ефективност и прилагане на възобновяеми енергийни източници

Реализирани са общо 9 проекта в областта на територията на две от общините – Търговище и Попово. Два от проектите в Търговище са по ОПИК 2007-2013 с бенефициенти "Импала" ООД и "Екофол" АД и един е по Национална програма за енергийна ефективност на МЖС, който продължава да се изпълнява в момента. Проектите в община Попово са шест, като се отличават последователните усилия за подобряване енергийните характеристики на сградите. Два проекта са по ОПИК 2007-2013 (завършени), три по ОПРР 2014-2020 (в процес на изпълнение) и още един в процес на изпълнение по Национална програма за енергийна ефективност на МЖС.

Специфична цел 3.1.3. Подобряване на водоснабдителната и канализационна инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения

Проектите в сектора на ВиК са общо 5 за областта – два в община Търговище (единият финансиран от ОПОС 2007-2013, а другият от общинския бюджет и банков заем), два в Попово и един в Антоново, финансирани от ПРСР 2007-2013.

Специфична цел 3.1.4. Осигуряване на ширококолов пътен достъп и преодоляване на "цифровата изолация" в слабо населените периферни райони

Няма реализирани, или в процес на реализация проекти за осигуряване на ширококолов пътен достъп и преодоляване на "цифровата изолация" в слабо населените периферни райони на областта.

Приоритет 3.2. Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия

Вторият приоритет е насочен към разумно използване на териториалните ресурси и ефективно опазване на околната природна среда, защита на природното наследство, предпазване от ерозия и свлачища, адаптиране към климатични промени.

Специфична цел 3.2.1. Прилагане на мерки за опазване на околната среда при добивната индустрия и при локализиране на инсталации за ВЕИ

Няма приложени мерки за опазване на околната среда при добивната индустрия и при локализиране на инсталации за ВЕИ на територията на областта.

Специфична цел 3.2.2. Депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии

В област Търговище има реализирани общо 6 проекта за депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци за първата половина от текущия програмен период: 5 са на територията на община Търговище (три финансирани от ОБ и два от ЦБ) и един за закриване на старо депо за твърди битови отпадъци на Опака със средства от Капиталовата програма на общината.

Специфична цел 3.2.3. Защита от ерозионни и свлачищни процеси, предпазване от наводнения и мониторингови системи за опазване на околната среда

За превенция на риска от бедствия и аварии в област Търговище има реализирани 6 проекта: два в община Търговище за почистване на речни корита, финансирани от ОБ и ЦБ, три в община Попово (два по Капиталовата програма на общината и един по Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“; един в община Антоново по Капиталовата програма на общината.

Специфична цел 3.2.4. Включване на превантивни мерки за справяне с природни бедствия и адаптирането на областната територия към климатични промени

В обхвата на тази специфична цел има реализирани 9 проекта в областта – един по ПРСР 2007-2013 в община Антоново и останалите по ПУДООС в общините Търговище, Попово и Омуртаг.

Приоритет 3.3. Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда

Третият приоритет обхваща селищната мрежа, подкрепа за малките градове като центрове за предоставяне на работни места и услуги в селските територии, прилагане на стратегии и планове за интегрирано градско развитие с активно гражданско участие, стимулиране развитието на град Търговище и повишаване значението му на град от трето ниво.

Специфична цел 3.3.1. Подкрепа за развитието на малките градове в областта като центрове за предоставяне на услуги и работни места в селските периферни територии

За развитието на малките градове в областта има общо 12 проекта на територията на две общини – Попово и Омуртаг. Проектите в Попово са 6 – 4 реализирани по Капиталовата програма на общината и ОБ, а 2 са в процес на реализация по ОПРР 2014-2020. Проектите в община Омуртаг са също 6, всичките реализирани по Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“.

Специфична цел 3.3.2. Стимулиране развитието на град Търговище и повишаване значението му като урбанистичен център от трето йерархично равнище в Североизточен район

За стимулиране развитието на град Търговище и повишаване значението му като урбанистичен център са реализирани 16 проекта, произтичащи от ИПГВР и финансирани от разнообразни източници - ОПРР 2014-2020 (в процес на реализация); ЦБ, ОБ, Капиталова програма, Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ и др.

Специфична цел 3.3.3. Разработване и прилагане на стратегии и планове за интегрирано градско развитие в градовете-центрове с разширено гражданско участие

В изпълнение на тази специфична цел е разработен Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Попово по ОПРР 2007-2013, който се изпълнява в момента. Изпълняват се също така мерките и проектите по ИПГВР Търговище.

В областната стратегия са заложили:

- Рехабилитация, реконструкция, модернизация и пускане в експлоатация на летище Търговище. Изграждане на логистичен център;
- Изграждане на планираните участъци от АМ „Хемус“ и скоростните пътища в областта, подобряване на транспортната достъпност до и между областния център и селищата от областта;
- Изграждане на екологичен завод за преработка на битови отпадъци и производство на енергия – с. Дралфа (общ. Търговище).

Няма данни за реализация на проекти по тези инициативи, заложили в Стратегията за развитие на област Търговище.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: НАМАЛЯВАНЕ НА МЕЖДУОБЩИНСКИТЕ НЕРАВЕНСТВА ЧРЕЗ ПАРТНЬОРСТВА И ПОВИШЕН ИНСТИТУЦИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ

В Стратегията за развитие на област Търговище 2014-2020 е подчертана констатацията за наличието на съществени различия в развитието на град Търговище и община Търговище в сравнение с останалите общини и населени места. Този факт налага да се търси разпростиране на влиянието на областния център върху цялата територия на областта. Необходимо е междуобщинско сътрудничество и партньорство за решаване на общите проблеми и за постигане на интегрирана областна социално-икономическа и културна общност. Сътрудничеството и партньорството е необходимо и на по-високи равнища в рамките на Североизточен район и извън тях в национален и наднационален мащаб.

Приоритет 4.1. Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство

Въпреки тези постановки, които са залегнали в стратегическия документ на област Търговище за периода до 2020г., по специфичните цели на този приоритет няма предприети мерки и осъществени проекти през първата половина на текущия планов период с изключение на един по Специфична цел 4.1.2.

Специфична цел 4.1.1. Издигане в по-високо ниво на социално-икономическото и културното сътрудничество и сближаване между общините в областта за реализиране на съвместни инициативи за развитие и за намаляване ефекта на периферност

Няма предприети мерки и осъществени проекти.

Специфична цел 4.1.2. Развитие на сътрудничество с другите области в Североизточен район и в страната за реализиране на общи инициативи за регионално и местно развитие

По тази специфична цел през 2014 и 2015 г. е отчетен проект „Исперих - Разград - Попово: Път на древни култури и традиции“.

Специфична цел 4.1.3. Осъществяване на трансгранично сътрудничество и разширяване на достъпа до източници на финансиране, включително чрез публично-частно партньорство

Няма предприети мерки и осъществени проекти.

Стимулирането на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство в рамките на областта, региона и страната е важен фактор за развитие. Необходим е задълбочен анализ на причините за липсата на активности в тази сфера както на общинско, така и на областно ниво. Тази задача следва да залегне като водеща в актуализацията на стратегията.

Приоритет 4.2. Повишаване на институционалния капацитет и ефективността на областната и общинските администрации

Вторият приоритет е насочен към повишаването на институционалния капацитет и ефективността от действията на общинските и областната администрации за развитие на уменията за управление на проекти и усвояване на средства от структурните фондове, както и за подобряване на предоставяните от тях услуги и за успешна работа с широко гражданско участие.

Специфична цел 4.2.1. Повишаване на капацитета на областната и общинските администрации чрез обучение и развитие на уменията за изработване и управление на проекти

Основният източник на финансиране по тази специфична цел е ОПАК 2007-2013. По тази програма през отчетния период са реализирани 6 проекта – 2 в община Попово; 2 в Опака и по един в Омуртаг и Антоново. В процес на реализация е проект на община Попово по ОПРР 2014-2020 за подобряване на административния капацитет на Общината с цел реализация на проекти по приоритетна ос 2 на ОП „Региони в растеж 2014-2020“ за подкрепа на енергийната ефективност в гр. Попово.

Специфична цел 4.2.2. Подобряване на координацията за управление на средствата от Структурните фондове на ЕС на областно и общинско ниво

Няма предприети мерки и осъществени проекти.

Специфична цел 4.2.3. Подобряване на предоставяните услуги от областната и общинските администрации

Във връзка с тази специфична цел има реализирани три проекта в общините Антоново, Попово и Търговище (по един във всяка една от тях), за модернизация на техническото

оборудване в общинска администрация. Тези проекти са финансирани от съответната капиталова програма на всяка една от тях.

2.3. Анализ и оценка на финансовото изпълнение

Досега бяха разкрити типовете изпълнени проекти и инициативи като обзор на изпълнението на ОСР. Следващата стъпка от Междинната оценка е подробният количествен анализ, при който единичните финансови параметри на остойностените проекти и инициативи са обобщени в общо финансово изпълнение. Получените стойности и тяхното съпоставяне с **Общата оценка на необходимите ресурси за постигане целите на ОСР Търговище** на стр. 123 от ОСР позволява да се направи количествена оценка за степента на изпълнение на целите и приоритетите – процентът финансово изпълнение се използва като индикатор за напредъка в изпълнението на ОСР. Методиката на работа включва:

1. разпределение на бюджета на даден проект според наличната информация за дяловете на различните финансови източници – Общински бюджет, Централен бюджет, Фондове на ЕС, Други източници (например Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство, банкови заеми и др.), средства на частните фирми;
2. сумиране на общите стойности за всички изпълнени проекти;
3. разпределение на общата сума по цели и приоритети;
4. определяне степента на изпълнение спрямо финансовите цели за 2016 и 2020 г., произлизащи от Общата оценка на необходимите ресурси за постигане целите на ОСР Търговище.

Таблица 2. Степен на изпълнение на целите и приоритетите на ОСР Търговище

Стратегическа цел/ Приоритетна област	Изпълнени/ текущи проекти /хил. лв/	Цел за 2016 /хил. лв/	Степен на изпълнение спрямо 2016 /%/	Цел за 2020 /хил. лв/	Степен на изпълнение спрямо 2020 /%/
Стратегическа цел 1	11 923,18	28 400,00	41,98	94 500,00	12,62
Приоритет 1.1	11 185,69	13 500,00	82,86	45 000,00	24,86
Приоритет 1.2	0,00	12 200,00	0,00	40 500,00	0,00
Приоритет 1.3	737,49	2 700,00	27,31	9 000,00	8,19
Стратегическа цел 2	17 675,45	10 100,00	175,00	33 800,00	52,29
Приоритет 2.1	1 892,24	2 700,00	70,08	9 000,00	21,02
Приоритет 2.2	15 783,21	7 400,00	213,29	24 800,00	63,64
Стратегическа цел 3	150 073,51	25 700,00	583,94	85 600,00	175,32
Приоритет 3.1	119 526,92	10 100,00	1 183,43	33 800,00	353,63
Приоритет 3.2	2 974,54	3 400,00	87,49	11 300,00	26,32

Стратегическа цел/ Приоритетна област	Изпълнени/ текущи проекти /хил. лв/	Цел за 2016 /хил. лв/	Степен на изпълнение спрямо 2016 /%/	Цел за 2020 /хил. лв/	Степен на изпълнение спрямо 2020 /%/
Приоритет 3.3	27 572,05	12 200,00	226,00	40 500,00	68,08
Стратегическа цел 4	779,81	3 400,00	22,94	11 300,00	6,90
Приоритет 4.1	0,00	2 000,00	0,00	6 800,00	0,00
Приоритет 4.2	779,81	1 400,00	55,70	4 500,00	17,33
За всички проекти	180 451,95	67 600,00	266,94	225 200,00	80,13

Общата финансова равностметка за всички изпълнени/текущи проекти през отчетния период възлиза на **180 451 950 лв.** По този начин индикативната финансова цел на ОСР за 2016 от 67 600 000 лв. е преизпълнена на 267%. Степента на изпълнение спрямо 2020 година е 80,13%. Постигнатите впечатляващи проценти разкриват много висок темп на изпълнение на ОСР през отчетния период. Към края на 2016 г. е постигнато преизпълнение от над 2,6 пъти спрямо заложените финансови прогнози. Същевременно предвидените средства по изпълнението на ОСР за целия програмен период са постигнати на над 80%.

Постиженията на отделните стратегически цели и приоритети показват значителни разлики и позволяват да се проследят конкретни причини за общата равностметка в изпълнението на ОСР. Положителната обща равностметка е следствие на една закономерност – прогресът на ОСР се дължи на три водещи приоритета, докато повечето приоритетни области остават с незначителен принос и съответно степен на изпълнение до момента. По този начин се наблюдава съществен дисбаланс в изпълнението на стратегическите цели и техните съставни приоритети.

Проследените степени на изпълнение отразяват посочените зависимости между брой проекти и средна стойност на проект по отношение на **Приоритет 3.1.** „Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги“ и **Приоритет 3.3.** „Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда“. Високата активност и привлечените инвестиции при Приоритет 3.1 са достатъчни за 3,5 пъти преизпълнение на финансовата цел за 2020 г. Това се дължи както на активността в реализирането на проекти за подобряване на техническите инфраструктури, така и на занижената оценка на необходимите ресурси по тези направления. Финансовата оценка на ОСР предвижда 33 800 000 лв. по приоритета до 2020 г., което не съответства на широкия му обхват и наситеност със специфични цели за развитие на транспортни, енергийни, ВиК инфраструктури, както и на политиките за енергийна ефективност. При Приоритет 3.3 се наблюдава по-умерен прогрес, но и в този случай желаният финансов резултат за 2016 г. е постигнат, докато за 2020 г. е отчетен на

68,08% при ясна перспектива за преизпълнение до 2020 г. Постиженията в рамките на двата приоритета водят до общия прогрес по отношение на **Стратегическа цел 3** – единствената цел с финансово преизпълнение спрямо 2020 г.

Стратегическа цел 2, свързана със заетостта и публичните услуги, е следващата цел с най-високи степени на изпълнение – 175% за 2016 г. и 52,29% за 2020 г. И в този случай се наблюдава неравномерно разпределение на прогреса между двата приоритета.

Приоритет 2.1. „Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението“ остава под определената финансова рамка за 2016 г. и далеч от целта за 2020 г. (21,02%). По-ниските резултати са следствие на несъответствието между планираното в ОСР Търговище и реално постижимото по приоритета, свързан най-вече с „меки“ мерки за осигуряване на повече и по-равностойно разпределени възможности за заетост. Същевременно се наблюдава неравномерно разпределение на ресурсите за приоритета във времето – 2 700 000 са планирани за 2016 г. срещу 9 000 000 лв. за 2020 г. Високата прогноза за 2020 г. дава предпоставките за ограничен прогрес по приоритета. Обратно, при **Приоритет 2.2.** „Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура“ се наблюдава добра съгласуваност между планираните цели и постигнатите до момента резултати – проектите и инвестициите за обновяване на образователна, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура достигат общо 15 783 210 лв. или 63,64% степен на изпълнение спрямо 2020 г.

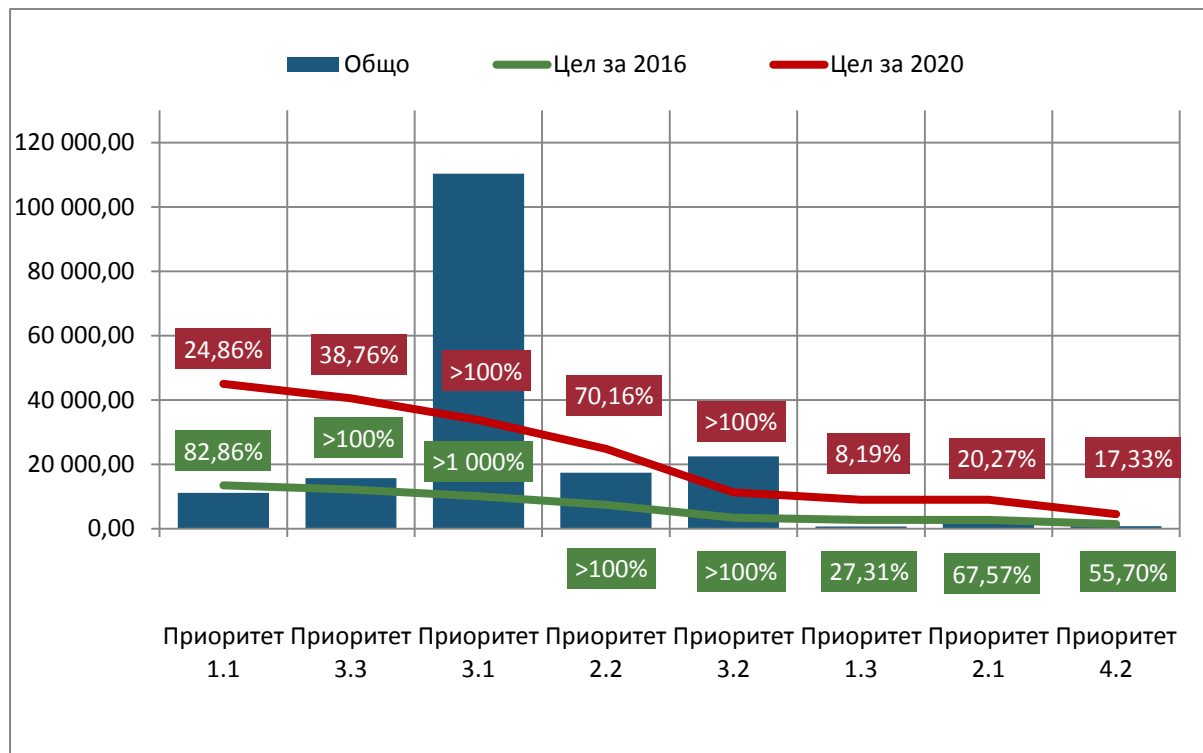
Стратегическа цел 1 се отклонява от досегашната положителна тенденция, като с общо 21 проекта и средна стойност на проект от 567 770 лв. е изпълнена на 41,98% спрямо 2016 г. Целта е структурирана в три отделни приоритета за технологичното обновяване на икономиката (**Приоритет 1.1**), развитие на аграрния сектор (**Приоритет 1.2**) и създаване на туристически продукти (**Приоритет 1.3**). Изпълнението на целта до момента е съсредоточено в първия приоритет, благодарение на проекти на бизнеса, финансирани от ОПИК. Положителна характеристика е отчитането на подобни проекти както в края на отминалия програмен период, така и при първите процедури на новата ОПИК 2014-2020. Обратно, Приоритет 1.2 остава без отчетени конкретни проекти. Причината е свързана с липсващ фокус на приоритета, който предполага въвеждане на нови технологии и иновации в МСП в изостанали селски райони и активизиране на бизнеса в изоставащи селски райони чрез насърчаване на индивидуалното и колективно предприемачеството без конкретни предвиждания и насоки за развитие на селското стопанство. Приоритет 1.3. остава с незначителен прогрес, което маркира все още ограничените инициативи в подкрепа на регионалния туризъм. Следваща причина за ниските резултати на стратегическата цел е нейната много висока финансова рамка – разходване на 94 500 000 лв. до 2020 г. или близо 42% от целия бюджет на областната стратегия.

Стратегическа цел 4, въпреки че е с най-малък дял от общата финансова рамка на ОСР, остава с най-ниска степен на изпълнение. Нейният **Приоритет 4.1** е насочен към

развитието на различни форми на партньорства и партньорски проекти, които до момента не остават подкрепени с достатъчно конкретни опити и резултати. **Приоритет 4.2** с неговите предвиждания за повишаване на институционалния капацитет и ефективността на областната и общинските администрации остава изпълнен на 55,70% (за 2016 г.) и 17,33% (за 2020 г.).

Фигура 2. Степен на изпълнение на приоритетите на ОСР Търговище

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА СЪГЛАСНО КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА

След анализираното финансово изпълнение на проектите, следва отчитане на актуалните стойности на индикаторите за наблюдение на ОСР. Сравнението между реалните и целевите стойности осигурява втори подход за преценка на степента в реализацията на областната стратегия. Разгледани са индикаторите с достоверен източник на информация към момента на изготвяне на оценката, докато за част от заложените индикатори липсват актуални данни. Въпреки, че наличните към момента статистически данни са преобладаващо за 2014/2015 г., голяма част от заложените икономически и социални индикатори са преизпълнени. Информационното осигуряване на останалите индикатори е свързано с дейността на петте общински администрации, които са предоставили данни за 2016 г. Част от индикаторите се проследяват с натрупване – например брой реализирани проекти в рамките на отчетния период.

Таблица 3. Индикатори за наблюдение и оценка на ОСР Търговище

Индикатор	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност	Отчетена стойност (година на отчитане)	Степен на изпълнение/Изменение
Общи количествени макроикономически индикатори				
БВП/човек – лева	5 552 (2010)	-	7 138 (2014)	Подобряване
БВП по текущи цени в млн. лева	709 (2010)	-	836 (2014)	Подобряване
Заетост на населението 15-64 години	57,6% (2011)	-	51,6% (2015)	Влошаване
Коефициент на безработица	12,4% (2011)	-	8,8% (2015)	Подобряване
Коефициент на икономическа активност на населението на 15 и повече години	52,1% (2011)	-	44,1% (2015)	Влошаване
Общ доход средно на лице в лв	2 695 (2011)	-	3 546 (2014)	Подобряване
Общи количествени индикатори - принос към стратегия Европа 2020				
Заетост на населението на възраст 20-64 г.	-	69,0% (2017)	-	-
Инвестиции в НИРД - % от БВП	-	0,7% (2017)	-	-
Цели „20/20/20“ по отношение на климата/енергията:	-	-	-	-
Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище до	-	14,0% (2016)	-	-
Нарастване на дела на висшистите на 30-34 г.	-	31,0% (2016)	-	-

Индикатор	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност	Отчетена стойност (година на отчитане)	Степен на изпълнение/ Изменение
Намаляване на хората под националните прагове на бедност с:	-	9,5% (2016)	-	-
Специфични количествени индикатори				
Увеличаване на приходите от дейността на МСП в % /Базова година 2011г. – 1 245 337 хил. лв./	-	20%	-	-
Увеличаване на чуждестранните преки инвестиции от нефинансовия сектор. /Базова година 2011 г. с 193 503.9 хил. евро/	-	15%	5,8% (2015)	Неизпълнено
Персонал, зает с НИРД, брой, 2012 г	-	30	-	-
Създаване на научно–изследователски и иновативни центрове в МСП	-	5	-	-
Увеличаване на броя на реализираните нощувки. /Базова година 2011 г. с 39 038 броя/	-	15%	50,3% (2015)	Преизпълнено
Брой туристически атракции създадени/ подобрени (бр.)	-	4	6 (2016)	Преизпълнено
Създадени и популяризирани туристически дестинации на база културноисторическо наследство (бр.)	-	2	7 (2016)	Преизпълнено
Инсталирани мощности от ВЕИ, мвт, 2012г.	3,45	31,7	-	
Брой изградени системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, активиране на свлачищни райони (бр.)	-	2	1 (2016)	Неизпълнено
Брой нови/рехабилитирани здравни и образователни заведения (бр.)	-	6	33 (2016)	Преизпълнено
Брой модернизиран и реконструирани сгради и обекти на културата (бр.)	-	3	16 (2016)	Преизпълнено
Брой изградени и реконструирани обекти и инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време (бр.)	-	2	11 (2016)	Преизпълнено
Относителен дял на населението, обслужвано от СПСОВ в % /2011 г./	69,40%	74,70%	-	-
Рехабилитирана/реконструирана пътна мрежа с регионално и местно значение в км	-	125	185,77 (2016)	Преизпълнено
Население с подобрен транспортен достъп (%)	-	12,50%	-	
Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет, вкл. и широколентова връзка от общото за страната в % /2012г./	38,30%	52,65%	33,8% (2015)	Влошаване
Разширена / реконструирана ВиК мрежа (км)	-	100	18,58 (2016)	Неизпълнено

Индикатор	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност	Отчетена стойност (година на отчитане)	Степен на изпълнение/ Изменение
Брой реализирани проекти за възстановяването на съществуващи, и направата на нови напоителни съоръжения и системи	-	4	-	-
Население, облагодетелствано от подобрена социална, образователна и здравна инфраструктура в малките градове, и в периферните селски райони в % от общото население	-	12,50%	-	-
Брой нови фирми, започнали своята дейност в малките градове в периферните селски райони	-	10	-	-
Население, живеещо на територия с реализирани планове за интегрирано градско развитие (брой)		37 341	49 947	Преизпълнено
Брой проекти, насърчаващи правно-нормативното и административното сътрудничество между гражданите и институциите	-	1	6	Преизпълнено
Увеличаване на разходи за опазване и възстановяване на околната среда /Базова година 2011 г- 12 824 хил.лева/	-	12,50%	2 974 (2014-16)	Неизпълнено
Относителен дял на антропогенно натоварените територии (инфраструктура, селища, промишлени обекти)	7,00%	-	-	-
Съотношение между горските, земеделските и урбанизирани територии	26,2%/65,7% /6,0%	-	-	-
Обновен жилищен фонд (%)	-	15%	-	-
Създадени/обновени градски зелени площи /% от зелените площи/	-	12,50%	-	-
Брой новосъздадени ПЧП	-	4	1	Неизпълнено
Брой на сключените договори за участие в програми и проекти по Структурните фондове (бр.)	-	50	75	Преизпълнено
Брой проекти за разширяване на сътрудничеството и насърчаване на икономическия, социалния и културния обмен между регионите на България и Европа	-	2	0	Неизпълнено

4. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ

Всички общини от област Търговище (Антоново, Омуртаг, Опака, Попово и Търговище, обхващащи общо 196 населени места) имат разработени, **приети и действащи Общински планове за развитие за плановия период 2014-2020 г.** Нормативно, това е основният управленски документ за развитие на местните общности. Управлението се осъществява чрез Програмите за реализация на плана. **Наблюдението и оценката на изпълнението се осъществява чрез Годишни доклади, Предварителни, Междинни и Последващи оценки.** Разработването на плановата основа за развитие на общините от област Търговище за периода 2014-2020 година се е случило през 2013 г. Общинските планове са приети от Общинските съвети през 2013 г. и първата половина на 2014 г.

Таблица 4. Общински планове за развитие (2014-2020); Последващи оценки на ОПР (2007-2013); Предварителни оценки на ОПР (2014-2020)

№	ОБЩИНА	Последваща оценка на ОПР 2007-2013	Общински план за развитие 2014-2020	Предварителна оценка на ОПР 2014-2020
1	Община Антоново	да (приета 2014)	да (приет 2014)	не
2	Община Омуртаг	да (приета 2014)	да (приет 2014)	не
3	Община Опака	да (приета 2015)	да (приет 2013)	не
4	Община Попово	да (приета 2013)	да (приет 2013)	не
5	Община Търговище	да (приета 2014)	да (приет 2013)	не

Община Антоново има Последваща оценка на ОПР (2007-2013), разработена в рамките на проект „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в община Антоново“, в изпълнение на Договор №13-13-50/04.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, приета от Общинския съвет през май 2014 г. и представена в Областната администрация. Тази оценка представлява неразделна част от цикъла на стратегическо регионално планиране и има за цел не само да констатира нивото на постигане на заложените цели, приоритети и мерки през изминалия планов период, но и да послужи като коректив на цялостния процес на развитие и управление на общината. Тя дава добра информационна основа за качествено планиране, както и препоръки за разработването на действащия ОПР на общината за периода 2014-2020 г., приет с Решение №362 по Протокол 45 от заседание на Общински съвет – Антоново, проведено на 31.07.2014 г. Проектът е осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г. На действащия в момента ОПР (2014-2020) не са разработени предварителна и междинна оценка.

Община Омуртаг има разработен актуален ОПР (2014-2020) на базата на Последваща оценка на ОПР (2007-2013). Към настоящият момент, общината е започнала работа по междинната оценка на действащия ОПР. Действащата МИГ „Антоново-Омуртаг“ има

разработена Стратегия за местно развитие, която е разработена на базата на оценка на протичащите процеси и тенденции по отношение на тяхната устойчивост и влиянието, което дейността на МИГ „Антоново-Омуртаг“ играе за развитието на територията на общините през предходния програмен период.

Община Опака: Общинският план за развитие на община Опака 2014-2020 г. е приет с Решение №264/01.10.2014 г. на Общински съвет Опака. Има разработена Последваща оценка на изпълнението на Общинския план за развитие 2007-2013 г., която цели да представи степента на изпълнение на заложените цели и приоритети, както и реално достигнатото ниво на развитие на общината спрямо предишния период на планиране и развитие. Оценката дава възможност да се формулират изводи и препоръки относно същността и начина на изпълнение на общинския план за развитие, които да бъдат взети предвид при изготвянето и изпълнението на плана за развитие за новия период 2014-2020. Има разработена Междинна оценка на изпълнението на Плана за развитие на община Опака за периода 2014-2016 г. С цел подобряване хода на изпълнението и наблюдението на ОПР, оценката предлага да бъдат предприети следните конкретни мерки: 1. Да се доразвие и прецизира системата от индикатори за резултат, за да позволява измерване на резултатите от изпълнението на всяка от заложените в плана мерки. Добре е да се направи разграничение между изпълнението чрез проектно привлечени средства и чрез партньорство с бизнес структури; 2. За оставащия период на действие до края на 2020 г. да се определят целеви стойности за всеки от индикаторите, които точно и ясно да посочват конкретните количествени цели, които следва да бъдат достигнати; 3. Да се приложи по-ефективна системата за управление, наблюдение и вътрешна оценка на плана, която да отчита напредъка по ОПР, включително приноса на бизнеса и другите организации и институции на територията на общината, чиято дейност допринася за постигане на набелязаните цели; 4. Да се изработят и приложат конкретни действия и механизми за осигуряване на информация и публичност за изпълнението на ОПР, напр. кръгли маси, обсъждания, секторни срещи-дискусии и др. Няма действаща МИГ и съответно не е разработвана Стратегия за BOMP.

Община Попово има разработен „рамков документ“ в изпълнение на Дейност 1 „Разработване и въвеждане на правила за мониторинг, контрол и последваща оценка на общинските политики за устойчиво развитие“, Поддейност 1.1 Разработване и въвеждане на правила за мониторинг, контрол и последваща оценка на общинските политики за устойчиво развитие на Проект „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в община Попово“, в изпълнение на Договор Д-14-23/ 25.03.2014 г. между община Попово и ДЗЗД „Попово 2020“. „Рамковият документ“ е разработен под формата на правила за мониторинг, контрол и последваща оценка на общинските политики за устойчиво развитие и приложения за икономическия, социален, екологичен и бюджетен сектор на общинските политики. Резултатите от наблюдението на ОПР се обобщават в изготвени редовни Годишни

доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ОПР и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ОПР въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от Община Попово и Общински съвет – Попово, с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ОПР осигуряват информация за изготвяне на междинната и последваща оценка. Общината има разработена Последваща оценка на ОПР (2007-2013), представена в Областната администрация. Няма Предварителна оценка на новия, действащ ОПР. Междинната оценка на ОПР (2014-2020) е разработена в съответствие с изискванията на ЗРР и ППЗРР. Има разработена и финансирана Стратегия за ВОМР (водено от общностите местно развитие). **Може да се направи заключението, че Община Попово е осигурила прецизно и логично във времето разработена планова основа за развитие до 2020 г.**

Община Търговище има действащ ОПР до 2020 г., разработен на базата на Последваща оценка на ОПР 2007-2013 г. Той е приет от Общинския съвет с Решение №2 по Протокол №29 от 31.10.2013 г. В края на 2015 г. е разработен Актуализиран документ за изпълнение на ОПР на община Търговище за периода 2014-2020 г., приет от Общинския съвет с Решение №4 по Протокол №4 от 28.01.2016 г. Междинната оценка на изпълнението на Актуализирания общински план за развитие е завършена през март 2017 г. Целите на тази оценка са да подпомогне управлението и наблюдението на ОПР. Фокусирана е върху аналитичен преглед и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от прилагането на ОПР на Община Търговище с оглед отразяване на настъпилите социално-икономически промени на местно, регионално и национално ниво, както и на реформата на инвестиционната/регионалната политика на ЕС и първоначалните ефекти от прилагането на оперативни програми през новия програмен период за България с европейско съфинансиране за периода.

Всичките пет общини в Област Търговище са разработили настоящите си ОПР на базата на Последваща оценка на предходните планове. Това е много важна предпоставка за приемственост, надграждане и устойчивост в непрекъснатия процес на планиране на местно ниво. По отношение на Междинните оценки на сега действащите ОПР, състоянието е следното: Общините Опака, Попово и Търговище имат разработени Междинни оценки на ОПР 2014-2020 г.; община Омуртаг е в процес на разработка на тази оценка; община Антоново все още не е започнала работа по междинната оценка. Информацията от тези разработки е базата за формиране на изводи и заключения в оценяване на изпълнението на Областната стратегия за развитие през периода 2014-2016 г. От състоянието и анализа на плановите документи и свързаните с тях разработки за наблюдение и оценка може да се направи извода, че в област

Търговище общините имат изграден добър капацитет в процеса на планиране и осъзнават логиката и последователността в тези разработки, които се правят за да улесняват вземането на правилни решения и формулирането на ясни цели, реални приоритети и конкретни проекти за развитие и просперитет на местните общности. В момента на разработването на Междинната оценка на Областната стратегия за развитие, четири от петте общини в областта са разработили или разработват своите междинни оценки на ОПР за същия този период. Това е добра предпоставка за формирането на реалната картина за степента на изпълнение на ОПР и постигането на целите на тези планове.

4.1. ОТЧЕТ НА ИЗГОТВЕНИТЕ ГОДИШНИ ДОКЛАДИ

В изпълнение на разпоредбите на Чл. 91. от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (*приет с ПМС № 216 от 02.09.2008 г. обн. ДВ. бр.80 от 12 Септември 2008 г.*), кметовете на общините в област Търговище са задължени да организират наблюдението на изпълнението на общинските планове за развитие и разработването на Годишни доклади съответно за 2014, 2015 и 2016 г. Тези доклади следва да се обсъждат и одобряват от съответните общински съвети до 31 март на всяка следваща година. Копия от докладите трябва да се предоставят на Председателя на областния съвет за развитие. Една от целите на Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинските планове за развитие е да осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на областната стратегия за развитие. **Направените проучвания посочват, че кметовете и общинските администрации стриктно изпълняват изискванията на закона по отношение наблюдението и оценката на изпълнението на ОПР.** Докладите съдържат:

1. Общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
2. Постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
3. Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие;
4. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Таблица 5. Годишни доклади за наблюдение на ОПР за 2014, 2015 и 2016 г. към Областна администрация Търговище и разработени Последващи оценки на ОПР (2007-2013) и Междинни оценки на ОПР (2014-2020) по общини

№	ОБЩИНА	Последваща оценка на ОПР 2007 - 2013	Годишни доклади за наблюдение и оценка			Междинна оценка на ОПР 2014 - 2020
			2014	2015	2016	
1	Община Антоново	да	да	да	да	не
2	Община Омуртаг	да	да	да	да	разработва се
3	Община Опака	да	не	не	да	да
4	Община Попово	да	да	да	да	да
5	Община Търговище	да	да	да	да	да

Таблица 6. Справка за приемането на годишните доклади за наблюдение и оценка на изпълнението на общинските планове за развитие 2014-2020 г.

№	ОБЩИНА	Годишни доклади за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР		
		2014	2015	2016
1	Община Антоново	Решение №439 от Протокол №57 от 26.03.2015г. на ОбС - Антоново	Решение №53 от Протокол №6 от 30.03.2016г. на ОбС - Антоново	Решение №174 от Протокол №19 от 30.03.2017г. на ОбС - Антоново
2	Община Омуртаг	Решение №507 от Протокол №65 от 29.04.2015г. на ОбС - Омуртаг	Решение №51 от Протокол №6 от 31.03.2016г. на ОбС - Омуртаг	Решение №228 от Протокол №26 от 28.04.2017г. на ОбС - Омуртаг
3	Община Опака			Решение №179 от Протокол №20 от 15.05.2017г. на ОбС - Опака
4	Община Попово	Решение №579 от Протокол №45 от 26.03.2015г. на ОбС - Попово	Решение №59 от Протокол №6 от 31.03.2016г. на ОбС - Попово	Решение №244 от Протокол №18 от 30.03.2017г. на ОбС - Попово
5	Община Търговище	Решение №5 от Протокол №49 от 27.03.2015г. на ОбС - Търговище	Решение №3 от Протокол №6 от 31.03.2016г. на ОбС - Търговище	Решение №4 от Протокол №19 от 31.03.2017г. на ОбС - Търговище

Таблицата показва, че Общините се отнасят достатъчно отговорно към ангажимента за разработване на годишните доклади, като използват информацията и изводите от тези документи за практически насочени действия в процеса на управление. Необходима е още по-голяма взискателност от страна на областната администрация по отношение съдържанието на годишните доклади на общините. Те следва да се разработват по унифицирана структура и е **препоръчително в областната администрация ежегодно да се разработва обобщен Доклад за наблюдение и оценка на реализацията на ОПР, който да реферира осъществяването на целите, приоритетите и мерките на Областната стратегия за развитие.** Това би подобрило цялостния процес на наблюдение и оценка в рамките на областта и би подпомогнало координацията и сътрудничеството между местните власти при определяне на приоритетите и вземане на решения.

4.2. ПРОВЕРКА НА ЕДИНСТВОТО В СТРУКТУРАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ГОДИШНИТЕ ДОКЛАДИ ПО ОБЩИНИ

Анализираните документи показват, че при тяхното разработване общинските администрации са се придържали към обема и съдържанието описани в ППЗРР и съдържат информация за:

1. Общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината.

В тази част общините оценяват промените в:

- a. Ролята на общината в регионален аспект (в рамките на областта) и в човешкия капитал;
- b. Демографското развитие;
- c. Социално развитие – заетост, безработица, образование, здравеопазване, култура, младежки дейности, спорт...;
- d. Икономическо развитие – селско стопанство, индустрия, туризъм...;
- e. Финанси и бюджет (приходи, разходи);
- f. Управление, гражданско участие...

Общото впечатление е, че част от общинските администрации пренебрегват анализа и оценката на промените в социално-икономическите условия в общината. Като изключим статистическата информация включена по отношение на демографското развитие, по останалите въпроси няма сериозни формулировки за настъпилите промени и причините довели до това. В много от годишните доклади на общините тази първа точка практически само преповтаря аналитичната част на самия ОПР. В някои от докладите промените в общите условия за изпълнение на общинския план почти не се обсъждат. Това е недостатък, който следва да бъде преодолян.

2. Постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение:

Обикновено това е най-обемната и детайлно разработена част от годишните доклади на общините. Те следват съдържанието на ОПР по отношение на стратегическите цели, приоритетите, мерките и конкретните проекти заложи в Програмата за реализация на плана и описват състоянието в реализацията на проектите. Този анализ се извършва въз основа на заложените индикатори за наблюдение. Тук важна роля за практическо оценяване на изпълнението на плановете играят добре разработените програми за реализация. Изводите и конкретните данни от постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинските плановете за развитие в рамките на областта и изпълнението на програмите за реализация на тези плановете са информационната база за анализиране на напредъка по осъществяване на Областната стратегия за развитие.

3. Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:

- a. мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни:

В Плановете за развитие на общините от област Търговище за периода 2014-2020 г. е заложиено създаването на системи за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР. Предмет на такава система за наблюдение и оценка са: изпълнението на целите и

приоритетите на ОПР, съгласно определени физически и финансови индикатори; организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление; мерките за осигуряване на информация и публичност.

b. преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година:

Обобщените проблеми, възникнали в процеса на прилагане на ОПР през годините включват: забавяне съгласуването на одобрени проекти след предварителен контрол от страна на договарящия орган, в резултат на което стартирането на изпълнението на съответните договори закъснява, както и забавяне при сключването на анекси след проведени процедури по ЗОП; проблеми свързани със собствеността /между общината и държавата/ върху отделни обекти, предмет на инвестиция по проектите; недостиг на свободни финансови средства за междинни плащания и забавяне във възстановяването на средства от оперативните програми; липса на механизъм за набиране на актуална статистическа информация за всички области на социално-икономическия живот; липса на механизъм за набиране на информация за реализираните проекти на НПО и стопанските субекти; липса на стопански субекти, отворени към създаване на ПЧП при реализация на проекти; недостатъчен административен капацитет в публичния и частния сектор; приемане на нормативни актове, задължаващи общините да извършват дейности, без да е предвидено ресурсно обезпечение; забавяне стартирането на оперативните програми и ПРСР за периода 2014-2020 г. и др.

с. мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие:

Действията, предприемани от местните власти за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство са насочени към осигуряване на прозрачност и информираност на заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местните политики, съобразно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и към мотивация на заинтересованите страни за активно участие.

d. мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината:

Мерките, които се предприемат за постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на общинско ниво са: провеждане на коригиращи действия, на базата на предложения от заинтересованите страни; разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинските съвети и внасяне на предложения за решения; актуализиране на приетите наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.

Необходимо е да се актуализират стратегиите, програмите, плановете, наредбите и правилата, които са свързани с прилагането, изпълнението и отчитането на отделните секторни политики, които са в правомощията на органите на местно самоуправление. Необходимо е и по отношение на секторните политики да се прилага механизъм на мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР за останалия срок от действието му.

е. мерките за прилагане принципа на партньорство:

Работата в партньорство не означава само информирание или консултиране. Преди всичко, това означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са съгласувани от мнозинството партньори и имат висока обществена подкрепа в процеса на реализацията. За прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на гражданското участие в процеса по реализация на ОПР и останалите стратегически документи и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие.

ф. резултатите от извършени оценки към края на съответната година:

Оценката на изпълнението на ОПР в анализирания годишни доклади е формулирана чрез проследяване на системата от целеви индикатори и отчета за изпълнените общински проекти. От изложените факти и данни може да се констатира напредък в отделните сектори. Очертават се тенденции на изменение в положителна насока. Увеличен е делът на населението, ползващ подобрена инфраструктура, увеличен е броят на предоставяните социални услуги. В резултат на повишената квалификация на служителите от администрацията е съкратено времето за предоставяне на услуги на гражданите, подобрена е материалната база в училищата и са въведени съвременни методи на преподаване. В обобщение, може да бъде направен извод, че в голяма степен са постигнати планираните цели. Напредъкът при изпълнение на общинските планове за развитие за изминалия период 2014-2016 г. се дължи също така и на ползването на различни източници на финансиране. В резултат на доброто планиране, организация и координация при управлението на всеки от проектите, повишеният интерес от страна на общността преди и по време на изпълнението им, както и оказаната подкрепа от местните власти, са постигнати добри резултати при изпълнение на ОПР 2014-2020.

4. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

През 2016 г. с изменение на ППЗРР, публикувани в ДВ, бр. 50 е въведена нова точка в съдържанието на годишните доклади - **изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие**. Някои от подадените доклади не съдържат тази точка и следва да се вземе предвид тази бележка за следващите годишни доклади.

Следва да се обърне по-голямо внимание на точка 1. „Общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината“. В голяма част от докладите информация за социално-икономическото развитие на общината липсва.

4.3. ОЦЕНКА НА НУЖДАТА ОТ ИЗГОТВЯНЕТО НА ЕДИННИ И ПРЕДВАРИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИ СТАНДАРТИ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИ С ПРИНОС КЪМ ОСР

Отсъствието на междинни оценки на ОПР, както и непълния набор от доклади за изпълнението им, неминуемо понижават прецизността на МО на ОСР. Друг методически проблем за МО е фактът, че ОСР съдържа количествени индикатори, но без изходни и целеви стойности. Към ОСР е разработена система за мониторинг, но практически не е приложена.

При разработване на Годишните доклади на ОПР е необходимо да се въведе определен стандарт за отразяване на проекти и индикатори, както и утвърждаване на единна структура за отчитане на изпълнението. На базата на тези доклади е добре **да се разработва ежегоден консолидиран доклад, фокусиран върху мерките, дейностите и проектите с надобщинско значение в рамките на областта, който да дава информация за напредъка в реализацията на ОСР.**

5. ИЗПОЛЗВАНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА РЕСУРСИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

5.1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИЗРАЗХОДВАНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

Разпределението на изразходваните ресурси по източници на финансиране показва ефикасното комбиниране на различни форми на финансиране от страна на различните участници в развитието на област Търговище. През отчетния период те са осигурили средства от следните източници:

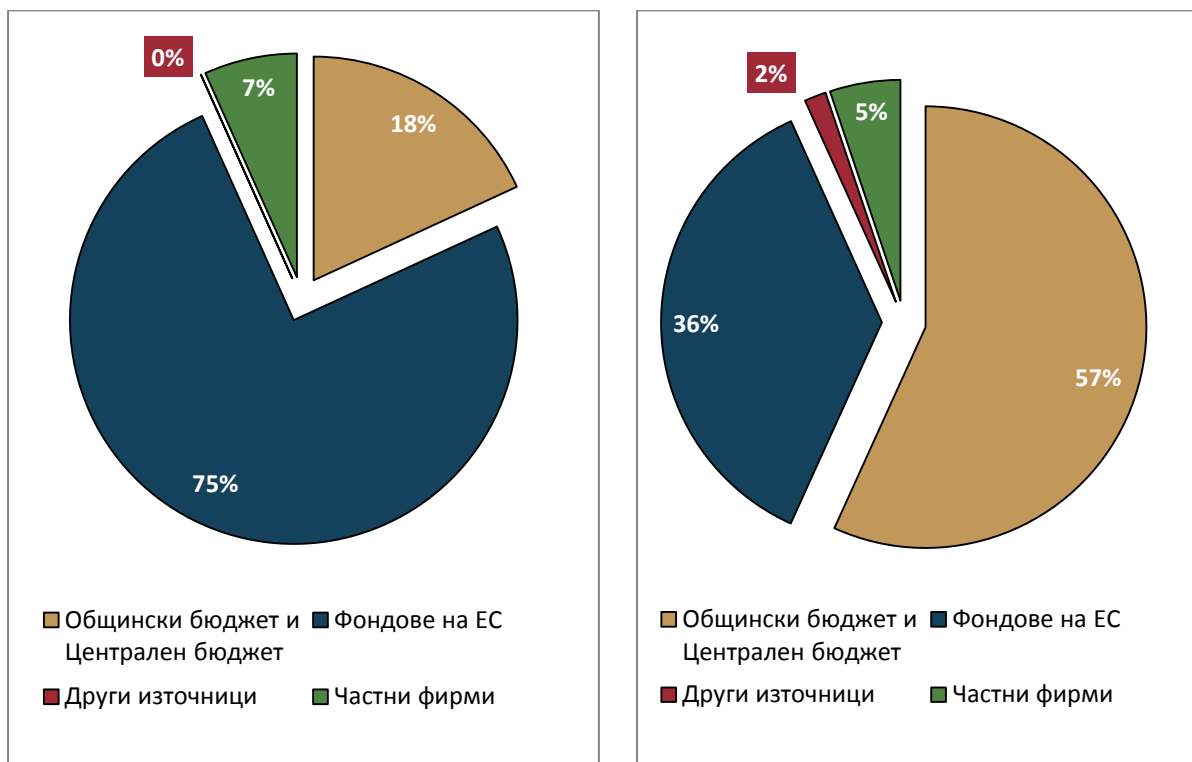
1. собствени средства от общинските бюджети;
2. централен бюджет, вкл. целеви субсидии по капиталовите програми и национално съфинансиране на проекти по оперативните програми;
3. фондове на ЕС, включително трансгранични програми;
4. други външни източници на финансиране;
5. частно финансиране, вкл. собствено съфинансиране на проекти по оперативните програми.

Централният бюджет и собствените средства на общината съвместно формират най-голям дял от общата стойност на изпълнените проекти – 56,78%. Това е индикатор както за значимата роля на общинските капиталови програми за развитието на областта, така и за глемите инвестиции за подобрене на републиканската пътна инфраструктура (проекти за общо 37 644 480 лв.). От друга страна, оперативните програми на текущия програмен период подкрепят разнообразни инфраструктурни приоритети, което предполага по-висока тежест на **фондовете на ЕС** в областното развитие. Различните оперативни програми, в комбинация с други форми на външно финансиране допринасят за 38,06% от всички разходи в изпълнение на ОСР. По този начин се наблюдава отчетливо несъответствие между планираната и постигната тежест на отделните източници на финансиране. Общата финансова оценка и прогноза от ОСР Търговище предвижда Фондовете на ЕС да формират 75%. Въпреки че ОСР определя прекомерно голяма зависимост на областното развитие от външното европейско финансиране вместо по-балансирано разпределение на общите средства между отделните източници на финансиране, може да се мотивира необходимостта от плавно увеличение на привлечените средства от фондовете на ЕС през следващите години. По този начин делът на централния и общинския бюджет ще бъде намален не за сметка на по-малка абсолютна стойност, а заради привличането на допълнителни средства от програмите на ЕС. Перспективите за подобна корекция във финансовото разпределение са свързани с активност на общините Попово, Омуртаг, Антоново и Опака по ПРСР 2014-2020 и по-точно по оста на подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаб инфраструктура“. Същевременно община Търговище ще продължи разработването и привличането на средства от ОПРР 2014-2020 чрез своята инвестиционна програма в

рамките на Приоритетна ос 1. „Интегрирано градско развитие“, докато община Попово може да кандидатства с проектни предложения по Приоритетна ос 2. Общинските администрации и техните партньори следва да използват по оптимален начин и възможностите на ОПРЧР и ОПНОИР през предстоящите години. В комбинация с практиката за финализиране на проекти, договорирани преди края на програмен период N+7, през първите три години на следващия период (общ срок N+10), може да се прогнозира постепенното увеличение на средствата по фондовете на ЕС.

Фигура 3. Тежест на планираното (вляво) и отчетеното (вдясно) разходване на средства от различните финансови източници

По отношение на частните средства се наблюдава съвпадение между планираната и отчетената разбивка на средствата за изпълнение на ОСП – 7% срещу 5%. Тук може да се подчертае, че постигнатите 5% са резултат на инвестиции за технологично обновяване на предприятия от преработващата промишленост (собствено съфинансиране на проекти по ОПИК), които през следващите години следва да бъдат допълнени и от частни инвестиции за развитие на конкретно дефинирани области от селското стопанство.

Следващите две таблици обосновават следните оценки на ефикасността при използването на ресурси за областната стратегия:

1. На ниво „общо изпълнение на ОСП“ може да се проследи висока ефикасност с изпълнението на 206 проекта на обща стойност 180 451 950 лв. при комбинирането на различни източници на финансиране;

2. На ниво „стратегически цели“ се наблюдава успешно привличане и комбиниране на средства в изпълнението на Стратегическа цел 3. Средствата от централния и общинския бюджет, и от фондовете на ЕС, привлечени в рамките на целта, формират 80,15% от всички привлечени средства. Финансовите цели за усвоени средства от централния бюджет и общинския бюджет са преизпълнени 6 пъти, докато средствата от фондовете на ЕС и частните средства към 2020 г. надхвърлят 75%. Това потвърждава констатациите за ефективно изпълнение на приоритетите за обновяване на градовете и инфраструктурите в областта. Стратегическа цел 2 отбелязва задоволителни степени на изпълнение спрямо заложените стойности за 2020 г. – 87,75% за централния и общинския бюджет; 47,48% за фондовете на ЕС и други външни източници. Останалите две цели остават с незадоволителни дялове от привлечените ресурси – 0,9% за местното и национално публично финансиране; 4% за европейското финансиране. Закономерно, и двете цели остават с ниски степени на изпълнение на предвидените обеми финансиране;

3. На ниво „приоритети“ се потвърждават тенденциите за напредък при Приоритети 3.1, 3.3 и 2.2. Приоритет 3.1 е преизпълнил разчетите за 2020 година по всички форми на финансиране. При Приоритет 3.2 и Приоритет 2.2 се повтаря успешното разпределение и разходване на средства от републиканския и общинските бюджети при по-умерен напредък по отношение на фондовете на ЕС. Останалите приоритети при липсата на ефективни резултати нямат и ефикасно управление на финансовите ресурси;

4. Планираните средства от общинския и централния бюджет са преизпълнени близо 2,5 пъти, 3 години преди края на програмния период;

6. Обратно, фондовете на ЕС остават изпълнени на по-малко от 50% - 40,56%. Това подкрепя констатацията за нужда от по-оптимално използване на оперативните програми през следващите години.

Таблица 7. Използвани ресурси

Приоритетна област	Общински и централен бюджет /хил. лв./	Дял /%/	Фондове на ЕС и други източници /хил. лв./	Дял /%/	Частни фирми /хил. лв./	Дял /%/	Общо /хил. лв./
Стратегическа цел 1	1 387,08	0,77	6 669,78	3,70	3 866,32	2,14	11 923,18
Приоритет 1.1	1 097,91	0,61	6 221,47	3,45	3 866,32	2,14	11 185,69
Приоритет 1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Приоритет 1.3	289,17	0,16	448,31	0,25	0,00	0,00	737,49
Стратегическа цел 2	5 616,09	3,11	12 059,36	6,68	0,00	0,00	17 675,45
Приоритет 2.1	1 021,36	0,57	870,89	0,48	0,00	0,00	1 892,24
Приоритет 2.2	4 594,74	2,55	11 188,47	6,20	0,00	0,00	15 783,21
Стратегическа цел 3	95 216,67	52,77	49 401,94	27,38	5 454,90	3,02	150 073,51
Приоритет 3.1	79 875,13	44,26	34 196,89	18,95	5 454,90	3,02	119 526,92
Приоритет 3.2	2 554,54	1,42	420,00	0,23	0,00	0,00	2 974,54
Приоритет 3.3	12 787,00	7,09	14 785,05	8,19	0,00	0,00	27 572,05
Стратегическа цел 4	235,97	0,13	543,84	0,30	0,00	0,00	779,81
Приоритет 4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Приоритет 4.2	235,97	0,13	543,84	0,30	0,00	0,00	779,81
За всички проекти	102 455,81	56,78	68 674,91	38,06	9 321,22	5,17	180 451,95

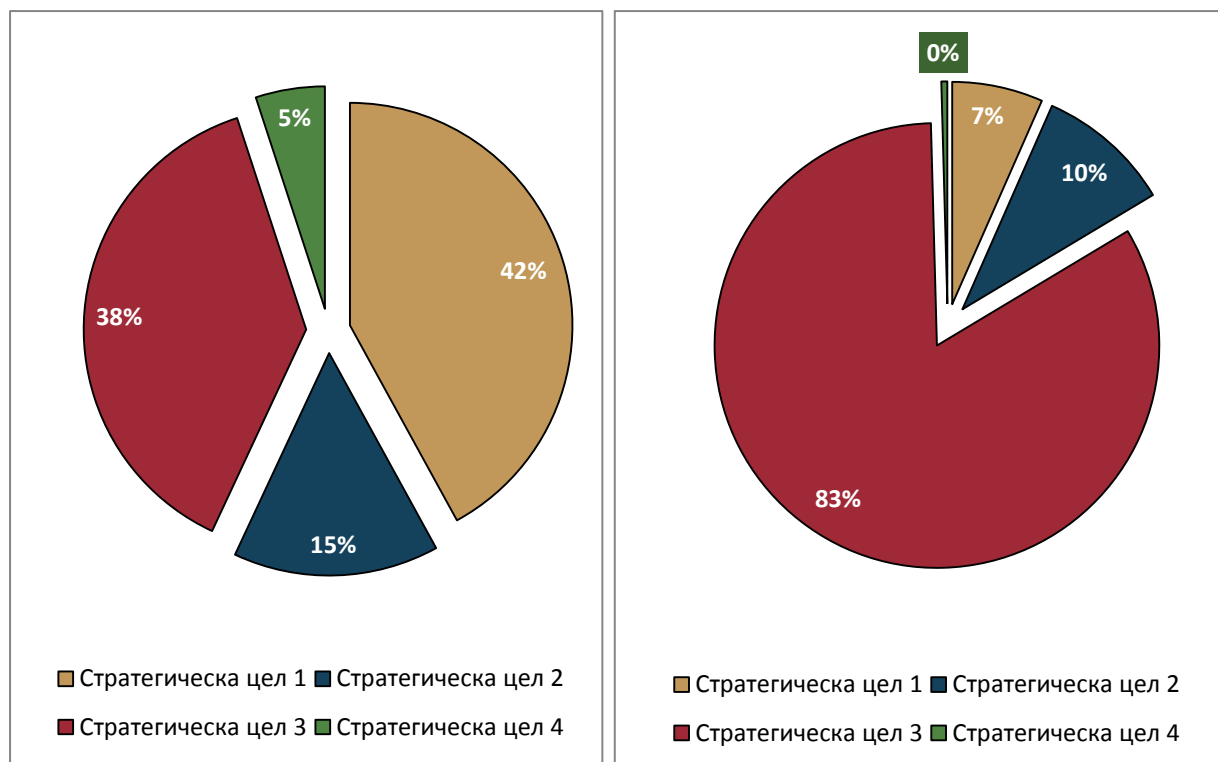
Таблица 8. Степен на изпълнение на финансовите разчети от ОСР Търговище

	Общински и централен бюджет /хил. лв./	Цел за 2020 /хил. лв./	Степен на изпълнение спрямо 2020 /%/	Фондове на ЕС и други външни източници /хил. лв./	Цел за 2020 /хил. лв./	Степен на изпълнение спрямо 2020 /%/	Частни фирми /хил. лв./	Цел за 2020 /хил. лв./	Степен на изпълнение спрямо 2020 /%/
Стратегическа цел 1	1 387,08	16 900,00	8,21	6 669,78	70 500,00	9,46	3 866,32	7 300,00	52,96
Приоритет 1.1	1 097,91	9 000,00	12,20	6 221,47	33 800,00	18,41	3 866,32	2 300,00	168,10
Приоритет 1.2	0,00	6 100,00	0,00	0,00	30 400,00	0,00	0,00	4 100,00	0,00
Приоритет 1.3	289,17	1 800,00	16,07	448,31	6 300,00	7,12	0,00	900,00	0,00
Стратегическа цел 2	5 616,09	6 400,00	87,75	12 059,36	25 400,00	47,48	0,00	2 100,00	0,00
Приоритет 2.1	1 021,36	1 400,00	72,95	870,89	6 800,00	12,81	0,00	900,00	0,00
Приоритет 2.2	4 594,74	5 000,00	91,89	11 188,47	18 600,00	60,15	0,00	1 200,00	0,00
Стратегическа цел 3	95 216,67	15 500,00	614,30	49 401,94	64 400,00	76,71	5 454,90	5 800,00	94,05
Приоритет 3.1	79 875,13	5 100,00	1 566,18	34 196,89	27 000,00	126,66	5 454,90	1 700,00	320,88
Приоритет 3.2	2 554,54	2 300,00	111,07	420,00	9 000,00	4,67	0,00	0,00	-
Приоритет 3.3	12 787,00	8 100,00	157,86	14 785,05	28 400,00	52,06	0,00	4 100,00	0,00
Стратегическа цел 4	235,97	2 300,00	10,26	543,84	9 000,00	6,04	0,00	0,00	-
Приоритет 4.1	0,00	1 400,00	0,00	0,00	5 400,00	0,00	0,00	0,00	-
Приоритет 4.2	235,97	900,00	26,22	543,84	3 600,00	15,11	0,00	0,00	-
За всички проекти	102 455,81	41 100,00	249,28	68 674,91	169 300,00	40,56	9 321,22	15 200,00	61,32

Анализът на изразходваните ресурси продължава с обобщение на тежестта на планираното и отчетено изразходване на средства в изпълнение на стратегическите цели.

Фигура 4. Тежест на планираното (вляво) и отчетеното (вдясно) изпълнение на целите на ОСР Търговище

Най-съществено несъответствие между план и реално изпълнение се наблюдава по отношение на Стратегическа цел 1. За нея са отредени най-много средства от бюджета на ОСР (42%), докато на практика са изразходвани едва 7% от всички привлечени финансови ресурси. При стратегическа цел 2 се наблюдава съответствие между планираното и отчетения резултат. Стратегическа цел 3 не е с коректно прогнозирана тежест, тъй като има значително по-голям обхват от приоритети, специфични цели и необходими дейности спрямо останалите цели. Реалната тежест на целта се оказва 83% срещу планираните 38%.

6. ВЪЗНИКНАЛИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ЗА ТЯХНОТО ПРЕОДОЛЯВАНЕ

Наблюдението е ключов инструмент за провеждането на ефективна регионална политика. Неговата основна функция е да дава обратна информация за степента на реализация на целите и приоритетите, за евентуално предотвратяване на отклонения при изпълнението на предвидените дейности. Обект на наблюдението са напредъкът, промените и последиците от предприеманите дейности. Той може да се разглежда като непрекъснат процес на събиране, анализ и оценка на информация, необходима за управлението и вземането на решения при изпълнение на стратегията, както и за нейна бъдеща актуализация. Наблюдението и оценката на ОСР се осъществява на база на информацията в Годишните доклади за наблюдение на Общинските планове и други източници, които систематизират развитието в рамките на областта.

Изводите от анализа на постигнатите резултати, възникналите проблеми и предприетите действия от страна на компетентните органи в реализацията на областната стратегия на Търговище за периода 2014-2016 г. са систематизирани съобразно заложените в ЗРР принципи и изисквания за провеждане на регионалната политика в нашата страна.

Прилагане на единен подход за планиране и програмиране

Голяма част от възникващите проблеми в процеса на реализацията на стратегията са заложили още в подхода на нейното съставяне. Съгласно Закона за регионално развитие „Областната стратегия за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за развитие“. Тя е средносрочен документ за стратегическо планиране на регионалното развитие на областта, който е синхронизиран с регионалния план за развитие на Североизточния район от ниво 2, както и с националните документи за социално-икономическо и пространствено развитие, насочени към преодоляване на диспропорциите и различията между местните и регионални общности. Областната стратегия очертава рамката и дава насоки за разработване на общинските планове за същия планов период. Практически целите и приоритетите на областната стратегия се постигат чрез проектите заложили в програмите за реализация на общинските планове в рамките на областта. Стратегията съдържа мерки за координация и реализация на надобщински проекти в интерес на местните и регионални общности. Стратегията няма програма за реализация, което възпрепятства прилагането на механизми за наблюдение оценка на изпълнението на заложените мерки.

Изискването за разработването и представянето на годишните доклади за изпълнението на ОПР, практически е безполезно, ако те не се анализират и обработват от компетентни служители на администрацията, които на базата на тези доклади да създават консолидиран доклад за напредъка в реализацията на стратегията и да

предлагат решения за преодоляване на възникналите проблеми и затруднения. Практически не съществува единен, ефективен взаимоотношен подход в планирането, програмирането, наблюдението и оценката на регионалното развитие в рамките на областта.

Допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции

Подобрена е координацията в работата на различни институции, общини и други области с национални и международни институции, съдействали за изпълнението на приоритетите и мерките, включително при търсене на източници за финансиране и при разработка на конкретни проекти и програми. Прави впечатление нарастващият брой на проекти, чиито бенефициенти са компании, представители на бизнеса, но техните проекти са синхронизирани с приоритетите на областно ниво и практически допълват усилията на публичните власти за постигане на целите на Стратегията. Все още не се практикуват често публично-частните партньорства. Очевидно нормативната база и местните особености не стимулират предприемане на по решителни стъпки в тази насока.

При анализа на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитието на областта през изтеклия период прави впечатление богатото разнообразие от използваните финансови източници при реализацията на проектите. Забелязва се по-сериозно финансиране от републиканския и общинските бюджети, от донорски програми и частни източници. Това може много добре да се проследи по всеки един от приоритетите, анализирани в доклада.

Междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката

Провеждането на устойчива регионална политика изисква достатъчен административен капацитет и добра координация между регионалните и местните власти. През разглеждания период е направено много за постигане на вертикална координация – между Регионалния съвет за развитие, Областния съвет за развитие и общините, също и на хоризонтална координация – между различните звена, ведомства и заинтересовани страни на областно ниво (регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, регионалните здравни инспекции, регионални служби по заетостта, регионални дирекции за социално подпомагане, регионални инспекторати по образованието, териториални звена на Изпълнителна агенция за насърчаване на малки и средни предприятия, регионалните инспекции по околната среда и водите, регионални дирекции на горите, областни дирекции на държавен фонд „Земеделие“, регионални служби по контролно-техническа инспекция, регионални служби по геодезия, картография и кадастър и др.). Това личи от

документите за наблюдение и контрол, от разработените секторни стратегии и планове, от отчетите за изпълнение на проектите.

Отговорностите за провеждането на регионалната политика за развитие на област Търговище изискват тясно взаимодействие между партньорите от областната администрация и общините. Създаването на действен механизъм за наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на ОПР и ОСР е от взаимен интерес и може да допринесе за осезаеми резултати и устойчивост на реализираните проекти. Особено важно е да се поддържа постоянна връзка и контакт между Областният съвет за развитие, общините, бизнеса и неправителствените организации, тъй като те са основните партньори при разработването и реализирането на Областната стратегия. От добрата координация между тях зависи успешното ѝ изпълнение.

Партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката

По отношение на изпълнението на Областната стратегия за развитие не са идентифицирани проблеми, които са възпрепятствали нейното реализиране. Областната стратегия за развитие и общинските планове за развитие са публични и публикувани в съответните интернет страници на общините и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет – www.strategy.bg. Препоръчва се на този портал общините своевременно да качват и другите си стратегически документи.

7. ПРОГНОЗА ЗА ОЧАКВАНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ДО КРАЯ НА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ

7.1. Изводи относно изпълнението на ОСР през отчетния период

По отношение на целите, приоритетите и проектите

1. Отчетлив общ напредък в изпълнението на ОСР, резултат на ефективното планиране, организация и координация при управлението на проекти в отделните общини – общо 206 отчетени проекта с финансова равностойност от 180 451 950 лв. или 80,13% изпълнение на бюджета до 2020 г.;
2. Значителен брой отчетени проекти, резултат от управленските усилия на общинските администрации на Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака, на Областна администрация Търговище, както и на инициативи на бизнеса. Високата отчетност на проектите отразява и стремежа на Междинната оценка за най-коректна преценка на всички усилия и ресурси, свързани с развитието на областта. Поради тази причина са отчетени проекти, стартирани преди 2014 г., но които са завършени и са били ангажимент на администрациите през отчетния период. В допълнение са отчетени и проектите, които са договорени през 2016 г. и ще се изпълняват през втората половина от периода на ОСР;
3. Висока активност на Областна администрация Търговище в изпълнението на проекти за осигуряване на заетост при партньорство с отделните общини на областта;
4. Значителна тежест на проектите за обновяване на технически инфраструктури, внедряване на мерки за енергийна ефективност, както и на проектите за подобряване на образователна, социална и спортна инфраструктура;
5. Общият напредък в изпълнението на целите и приоритетите е следствие и на занижените финансови прогнози от ОСР – наблюдава се несъответствие между оценката за необходимите ресурси и планираният обхват на целите. Конкретен пример е Стратегическа цел 3, чиято ограничена финансова оценка (85 600 000 лв. за целия период на ОСР) не отговаря на предвидените разнообразни приоритети за обновяване на технически инфраструктури, вкл. републикански пътища и градски ВиК системи. Същевременно, общият размер на необходимите ресурси от централния и общинския бюджет е сведен до 41 100 000 лв., които не отразяват реалния инвестиционен потенциал от капиталовите програми на петте общини;
6. Вътрешен дисбаланс в изпълнението на отделните цели и приоритети, както и в рамките на отделни приоритети. Наблюдават се специфични цели, които не са били подкрепени от конкретни проекти и инициативи;
7. **Стратегическа цел 3.** „Устойчиво и интегрирано териториално развитие“ доминира в общото изпълнение на ОСР с дял от 83,17%, отговарящи на 83 проекта и 150 073 510 лв. В рамките на целта също се наблюдава неравномерно разпределение на проектите и инвестициите. Акцентът е поставен върху „инфраструктурните“ **приоритети 3.1.**

„Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги“ (най-висока степен на изпълнение) и 3.3. „Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда“. „Екологичният“ **приоритет 3.2.** „Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия“ остава с по-нисък размер на привлечените инвестиции и респективно степен на изпълнение;

8. Стратегическа цел 2. „Повишаване на жизнения стандарт и намаляване на социалните неравенства“ отбелязва задоволителен напредък и дял от общото финансово изпълнение на ОСР, който съответства на съдържанието на целта, преобладавано от „меки“ мерки. Изпълнението на проекти за заетост в рамките на **Приоритет 2.1** се отличава с висока активност, но проектите остават с ограничени бюджети и обхват. **Приоритет 2.2.** „Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура“ съсредоточава най-много проекти до момента – 65, при по-ниска средна стойност, както заради множеството „меки“ мерки, така и заради множеството частични инфраструктурни ремонти;

9. Стратегическа цел 1. „Постигане на интелигентен икономически растеж чрез развитие на собствения потенциал и акцентиране върху иновации и икономика на знанието, съчетано с ефективно опазване на околната среда“ остава с ниски степени на изпълнение. То е съсредоточено изцяло в **Приоритет 1.1.** „Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”)“ с неговите проекти за технологично обновяване на промишлени предприятия. **Приоритет 1.2.** „Развитие на конкурентноспособен аграрен сектор и жизнен селски райони“ остава без ясен фокус, което до момента ограничава възможностите за неговото отчитане. **Приоритет 1.3.** „Разнообразяване на туристическото предлагане и включване на природното и културно богатство в цялата територия на областта“ е ограничен до 11 проекта, но с много ниски финансови параметри и общ недостиг на проекти в сферата на туризма. Целта се отличава с несъответствие между планираните и реално постижимите инвестиции за насърчаване на икономическото развитие;

10. Изпълнението на **Стратегическа цел 4.** „Намаляване на междуобщинските неравенства чрез партньорства и повишен институционален капацитет“ през отчетния период е сведено единствено до проекти за оптимизиране на общинските администрации. Фактически липсващият напредък по целта е следствие и на характерната липса на утвърдени практики за разработване на проекти в сътрудничество с бизнеса или други общини и области.

По отношение на индикаторите

1. Актуалните стойности на **Общите количествени макроикономически индикатори** разкриват положителни тенденции и подобрене в социално-икономическото състояние на област Търговище. Негативното изключение са влошените стойности за заетостта и икономическата активност. Отчетените стойности са знак за недостатъчната ефективност в изпълнението на Приоритет 2.1;
2. Сред **Специфичните количествени индикатори** преобладават примерите за предсрочно преизпълнение на междинните стойности за 2017 година. Това се отнася за индикаторите, свързани с реализирането на проекти за обновяване на здравни, образователни, културни и спортни обекти. Положителни резултати се наблюдават и при индикаторите за развитието на туризма, въпреки че секторният Приоритет 1.3 остава със забавен прогрес. Значително преизпълнение се наблюдава и при индикатор „Рехабилитирана/реконструирана пътна мрежа с регионално и местно значение в км“, което е в пълно съответствие с успешното изпълнение на инфраструктурни проекти в рамките на Приоритет 3.1;
3. Индикатор „Увеличаване на чуждестранните преки инвестиции от нефинансовия сектор“ остава под междинната си стойност, което предполага нуждата от регионален маркетинг;
4. Данните за индикатор „Брой новосъздадени ПЧП“ и „Брой проекти за разширяване на сътрудничеството и насърчаване на икономическия, социалния и културния обмен между регионите на България и Европа“ посочват все още липсващите подходи за формиране на партньорства между различни сектори, различни нива и в различни направления;
5. Влошаването при индикатор „Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет, вкл. и широколентова връзка от общото за страната в % /2012г./“ е в пряка връзка с липсата на отчетени проекти по Специфична цел 3.1.4. „Осигуряване на широколентов достъп и преодоляване на „цифровата изолация“ в слабо населените периферни райони“;
6. Значителният брой индикатори без достъпен източник на информация ограничават тяхната роля като инструмент за оценка.

По отношение на наблюдението и изпълнението на ОСР

1. Липсват единни стандарти при отчитането и представянето на проекти с принос към ОСР Търговище от страна на общинските администрации, което се отразява на дисбаланса между отчетените проекти на отделните общини;
2. Липсва практика за регулярно и ежегодно отчитане на напредъка по ОСР – на база отчетена и представена информация от общините и нейното консолидиране в доклад за изпълнението на ОСР;

7.2. ОЧЕРТАВАНЕ НА ПРОГНОЗИ ДО 2020 Г.

1. Стратегическа цел 1 ще остане с ниска степен на общо изпълнение поради несъответствие между планираните финансови параметри и реалните инвестиционни потенциали за развитие на водещите икономически отрасли. Негативните перспективи се допълват от недостатъчно конкретизираният обхват и съдържание на Приоритет 1.2. Положителни фактори са очакваните възможности за публично финансиране на наличните потенциали за развитие на селско стопанство и туризъм чрез ПРСР 2014-2020 и ОПРР 2014-2020;
2. Стратегическа цел 2 има перспектива за успешно изпълнение на своята финансова цел за 2020 г., което ще се дължи основно на Приоритет 2.2 в съответствие с тенденцията през периода 2014-2016 г. Очакваните възможности за кандидатстване по ОПНОИР ще дадат допълнителни инструменти за прогрес по целта;
3. Стратегическа цел 3 ще продължи да преизпълнява своите финансови цели заради множеството проблеми и потребности, налагащи нови проекти за обновяване на технически инфраструктури. Допълнителни финансови предпоставки ще произлязат от актуални/бъдещи процедури на ПРСР 2014-2020 и ОПРР 2014-2020;
4. Стратегическа цел 4 ще остане с много ниска степен на общо изпълнение поради несъответствие между високата финансова цел за 2020 г. от 11 300 000 лв. и наличните тенденции за усвояване на средства в рамките на целта – 779 810 лв. до момента.

8. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

По отношение на съдържанието на ОСР

1. Необходимо е оптимизиране на структурата от стратегически цели, приоритети и специфични цели на областната стратегия. Част от приоритетите и техните съставни цели не дават фокус и конкретика на необходимите проекти и инициативи, а само общи формулировки. За част от приоритетите е нужно конкретизиране на обхвата и съдържанието;
2. Препоръчително е специфичните цели на ОСР да бъдат разгърнати в набор от конкретни мерки (по примера на част от специфичните цели). Фактор за по-успешното изпълнение на областната стратегия ще бъде ясната ориентация на ОСР към финансовите възможности на оперативните програми и ПРСР, вкл. и с оглед на по-голяма тежест на фондовете на ЕС в окончателния финансов отчет на ОСР Търговище;
3. Необходимо е актуализиране на общата оценка на необходимите финансови средства от ОСР. Необходима е корекция на разпределението както между различните финансови източници, така и между отделните цели и приоритети;
4. Препоръката е да се „отсеят“ и конкретизират специфичните цели в рамките на реалистичните възможности, съобразно с финансовия ресурс и наличния административен капацитет, включително чрез премахване на нереалистични предложения. Препоръчително е формулировките да се фокусират и придобият по-обозрим и реалистичен обхват за изпълнение, вкл. по отношение на целите и приоритетите;
4. Към изпълнението на ОСР може да допринесе дефинирането и приоритизирането на значими проекти с бенефициент Областна администрация Търговище, насочени към основните теми и проблеми на областната стратегия по примера на регулярно изпълняваните проекти за осигуряване на заетост;
5. По аналогия на т. 4 има нужда от формулирането на проекти за междуобщинско сътрудничество между общините от областта;
6. Част от индикаторите на ОСР не са подсигурени с актуални и достъпни източници на информация и нямат принос към ефективен мониторинг на стратегията.

Формулиране на препоръки относно изпълнението и наблюдението на ОСР

1. Провеждане на регулярни и ефективни заседания на Областния съвет за развитие с равностойно представителство на петте общини. На заседанията следва да се комбинират темите „отчитане на постигнатото“ и „планиране на съвместни действия по изпълнението на ОСР“. Значителен недостатък в изпълнението на ОСР Търговище е липсата на междуобщински партньорски проекти;
2. Утвърждаване на единни стандарти за отчитане на проекти и индикатори с принос към ОСР от страна на отделните общински администрации;

3. Изготвяне на консолидирани годишни доклади за изпълнението на ОСР от страна на областна администрация и на база на единните стандарти за отчетност от страна на общините;
4. Представяне на консолидираните доклади на заседания на ОС;
5. Определяне на ключови насоки/проекти (вкл. междуобщински и с Бенефициент Областна администрация Търговище) на годишна основа;
6. По отношение осигуряването на информация и публичност трябва да се постигне равнопоставеност за всички сектори и източници на финансиране без да се акцентира специално на проектите с европейско финансиране;
7. Препоръчително е да се постави акцент върху дейности, които способстват разкриването на нови работни места. Необходимо е да продължат дейностите по подобряване на качеството на образованието, като се цели по-прякото му ориентиране към нуждите на пазара на труда и икономическото развитие на общините в областта. Фокусирането върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и междуобщински проекти, насочени към подобряване на услугите, също е съществен фактор за растеж.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1. СПИСЪК С ПРОЕКТИТЕ В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Приоритет 1.1. Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”)							
Внедряване в производство на иновативен надземен пожарен хидрант	СЦ 1.1.1	4846,20	ОПИК 2007-2013	"ЧУГУНЕНА АРМАТУРА БЪЛГАРИЯ" АД, община Попово			
Иновативен съд за пренос на газ под високо налягане: реализация на иновативния потенциал на "ТЕРМОИНВЕСТ" ООД	СЦ 1.1.1	1814,66	ОПИК 2007-2013	"ТЕРМОИНВЕСТ" ООД, община Търговище			
Внедряване и реализация на иновативен съд за пренос на газ под високо налягане – развитие на иновативния потенциал на „ИНОВАТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ" ООД	СЦ 1.1.1	367,62	ОПИК 2007-2013	„ИНОВАТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ“ ООД, община Търговище			
Предпазна полюсна капачка „TERA“ за акумулатор – иновация на „TERA - 96“ ООД	СЦ 1.1.1	292,42	ОПИК 2007-2013	„TERA - 96“ ООД, община Търговище			
Подобряване на производствения капацитет и засилване на експортния потенциал на „АРТОН“ ООД	СЦ 1.1.2	446,70	ОПИК 2014-2020	„АРТОН“ ООД, община Търговище			+
Подобряване на производствения капацитет за производство на течни и суспензионни торове в „ЕКОФОЛ“ АД, гр. Търговище	СЦ 1.1.2	799,15	ОПИК 2014-2020	„ЕКОФОЛ“ АД, община Търговище			+
Повишаване на производителността в „ИМПАЛА“ ООД	СЦ 1.1.2	671,91	ОПИК 2014-2020	„ИМПАЛА“ ООД, община Търговище			+

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Подобряване на производствения капацитет и създаване на предпоставки за реализиране на износ в „ЛИДЕР МАГ“ ООД	СЦ 1.1.2	1026,73	ОПИК 2014-2020	„ЛИДЕР МАГ“ ООД, община Търговище			+
Повишаване на производствения капацитет и засилване на експортния потенциал на „ЛУКЕРИЯ“ ООД	СЦ 1.1.2	306,30	ОПИК 2014-2020	„ЛУКЕРИЯ“ ООД, община Търговище			+
Технологична модернизация на производството – път за повишаване на производствения капацитет на фирма „ДЕСИСЛАВА“ ЕООД	СЦ 1.1.2	614,00	ОПИК 2014-2020	„ДЕСИСЛАВА“ ЕООД, община Попово			+
Приоритет 1.3. Разнообразяване на туристическото предлагане и включване на природното и културно богатство в цялата територия на областта							
Зони за отдих и развлечение около яз. „Каваците“ в община Попово	СЦ 1.3.1	63,30	Фондация „МИГ-Попово“	Община Попово			
Ремонт на екопътека в с. Иванча	СЦ 1.3.1	19,99	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Попово			
Проект „Ранновизантийска и средновековна крепост и град „Мисионис“	СЦ 1.3.2	60,00	Министерство на културата	Регионален исторически музей - Търговище			
Изготвяне на технически проект за консервация и консервация на Базилика № 3 в Средновековен град Мисионис	СЦ 1.3.2	109,53	ПИП	Община Търговище			
Изготвяне на работен проект за реставриране и обновяване на Хаджи Ангеловата къща	СЦ 1.3.2	6,80	Общински бюджет	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Ремонт покрив и фасада археологически музей - гр. Търговище	СЦ 1.3.2	32,00	Централен бюджет	Община Търговище			
Ремонт къща "Никола Симов" гр. Търговище	СЦ 1.3.2	8,50	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Спешен аварийен ремонт на сградата на бившата Земеделска банка	СЦ 1.3.2	14,26	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Търговище			
Исторически музей, гр. Омуртаг	СЦ 1.3.2	38,10	Проект „Красива България“	Община Омуртаг			
Проект за реализиране на интегриран селски туризъм в община Антоново	СЦ 1.3.2	385,01	ПРСР 2007-2013	Община Антоново			
Кампания „Опознай родния край 2015 г.“	СЦ 1.3.2	-		Областна администрация Търговище			
Приоритет 2.1 Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението							
Създаване на подходяща работна среда за служител на Областна администрация – област Търговище с трайни увреждания	СЦ 2.1.1	3,54	Агенция за хората с увреждания	Областна администрация Търговище			
Осигуряване на заетост на 144 безработни лица, чрез включването им в общополезни дейности по опазване на обществения ред	СЦ 2.1.1	441,93	Национална програма „Сигурност“	Областна администрация Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Осигуряване на заетост на 7 безработни лица за срок от 6 месеца	СЦ 2.1.1	16,65	Регионална програма за заетост на Областна администрация – Търговище	Областна администрация Търговище			
Осигуряване на заетост на 4 безработни лица за срок от 6 месеца	СЦ 2.1.1	10,49	Регионална програма за заетост на Областна администрация – Търговище	Областна администрация Търговище			
Осигуряване на заетост на 1 лице с трайни увреждания, регистрирано в Дирекция „Бюро по труда“	СЦ 2.1.1	6,76	Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания	Областна администрация Търговище			+
Осигуряване на заетост на 10 безработни лица за срок до 31.03.2017 г.	СЦ 2.1.1	26,00	Регионална програма за заетост на Областна администрация – Търговище	Областна администрация Търговище			+
Осигуряване на заетост на младежи с висше образование в публичната администрация	СЦ 2.1.1	25,59	Програма „Старт на кариерата“	Областна администрация Търговище			+

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Национални и регионални програми за осигуряване на заетост в община Попово - 2014 г.	СЦ 2.1.1	165,10	"От социални помощи към осигуряване на заетост" "Старт на кариерата" „НП за заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ НП „Нова възможност за заетост“ Регионална програма за заетост	Община Попово			
Национални и регионални програми за осигуряване на заетост в община Попово - 2015 г.	СЦ 2.1.1	67,24	"От социални помощи към осигуряване на заетост" "Старт на кариерата" „НП за заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ РП за заетост Програма „Клио“	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
			НП Активиране на неактивните лица				
Национални и регионални програми за осигуряване на заетост в община Попово - 2016 г.	СЦ 2.1.1	62,87	"Старт на кариерата" „Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ Регионална програма за заетост Програма „Клио“ НП Активиране на неактивните лица	Община Попово			
Проект "Обучение и заетост за младите хора"	СЦ 2.1.1	101,24	ОПРЧР 2007-2013	Община Попово			
Регионална програма за заетост в община Омуртаг – 2014 г.	СЦ 2.1.1	-	Регионална програма за заетост	Община Омуртаг			
Проект по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ 2014 г. за Неотложни и аварийни дейности	СЦ 2.1.1	-	Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“	Община Омуртаг			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Проект по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” 2015 г.	СЦ 2.1.1	24,73	Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”	Община Омуртаг			
Регионална програма за заетост в община Омуртаг – 2016 г.	СЦ 2.1.1	22,00	Регионална програма за заетост	Община Омуртаг			+
Старт на кариерата – 2016 г.	СЦ 2.1.1	10,46	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Активиране на неактивни лица - 2015-2016 г.	СЦ 2.1.1	10,56	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Нови работни места за сътрудник в маркетингови дейности	СЦ 2.1.1	119,69	ОПРЧР 2007-2013	Сдружение „Център за регионално развитие” - Търговище			
Проект "Нов шанс" за стартиране на самостоятелна стопанска дейност	СЦ 2.1.1	18,94	ОПРЧР 2007-2013	"СТРОЙКОРЕКТ-ГХ" ЕООД, Община Търговище			
Проект "Ново начало" за стартиране на самостоятелна стопанска дейност	СЦ 2.1.1	15,08	ОПРЧР 2007-2013	„ЕМ КА ЖИ“ ЕООД, Община Търговище			
Разкриване на нови работни места и нова възможност за реализация и професионално израстване в сферата на счетоводната и одиторската дейност	СЦ 2.1.1	76,85	ОПРЧР 2014-2020	„СЪНИ-КОНСУЛТ“ ЕООД, Община Търговище			
Развитието на човешките ресурси в „КЪНЕВИ ГРУП“ - гаранция за успех	СЦ 2.1.2	112,15	ОПРЧР 2007-2013	"КЪНЕВИ ГРУП" ЕООД, Община Търговище			
Инвестиции за европейско качество и производителност	СЦ 2.1.2	109,90	ОПРЧР 2007-2013	"МЕБЕЛ-СТИЛ" ООД, Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Насърчаване на мобилността на служителите в "ПЪТИНЖЕНЕРИНГСТРОЙ - Т" ЕАД	СЦ 2.1.2	192,21	ОПРЧР 2007-2013	"ПЪТИНЖЕНЕРИНГСТРОЙ - Т" ЕАД, Община Търговище			
Насърчаване на териториалната мобилност на работната сила ЕТ „АГРОТРОН-М - МЕЛИХА ИСМАИЛ“	СЦ 2.1.2	19,53	ОПРЧР 2007-2013	ЕТ „АГРОТРОН-М - МЕЛИХА ИСМАИЛ“, Община Търговище			
Подкрепа за професионална квалификация и заетост на младежи от община Антоново	СЦ 2.1.2	232,74	ОПРЧР 2014-2020	Община Антоново			+
Приоритет 2.2. Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура							
Нови Хоризонти - обособяване на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в гр. Търговище	СЦ 2.2.1	500,00	ОПРЧР 2014-2020	Община Търговище			
С грижа за теб - функциониране на Комплекс за здравни и социални услуги в общността, включващ предоставяне на 7 социални и здравни услуги, разпределени в два центъра	СЦ 2.2.1	660,00	ОПРЧР 2014-2020	Община Търговище			
Не в дома, а у дома - Разкриване на нова социална услуга от резидентен тип в общността в гр. Търговище: 2 бр. Център за настаняване от семеен тип	СЦ 2.2.1	333,80	ОПРЧР 2007-2013	Община Търговище			
Ремонт на Детска градина No 1 "Веселушко"	СЦ 2.2.1	497,96	ПИП	Община Търговище			
Вътрешен ремонт и ремонт ел. инсталация на топла кухня на Детска ясла № 3	СЦ 2.2.1	40,00	Общински бюджет	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Текущи ремонти, оборудване и обзавеждане на училища в община Търговище за 2014 г.	СЦ 2.2.1	375,94	Общински бюджет	Община Търговище			
Текущи ремонти, оборудване и обзавеждане в детските градини на община Търговище за 2014 г.	СЦ 2.2.1	120,49	Общински бюджет	Община Търговище			
Ремонт на покрив и зала в читалище в с. Острец	СЦ 2.2.1	30,00	Банков заем	Община Търговище			
Спортна зала "Д. Стефанов" - подмяна на настилка и ремонт санитарни помещения	СЦ 2.2.1	17,00	Общински бюджет	Община Търговище			
Ремонт на ЦДГ с. Руец, IV ОУ "Иван Вазов" гр. Търговище, ОУ Христо Ботев с. Вардун, II ОУ Н.Й.Вапцаров - гр. Търговище, ЦДГ- 8 Слънце гр. Търговище, ЦДГ- 6 Пролет гр. Търговище, ОДЗ Пчелица гр. Търговище, ЦДГ-2 Осми март гр. Търговище, ОУ "Г.С. Раковски" с. Голямо ниво, Ремонт сграда Детска млечна кухня - гр. Търговище	СЦ 2.2.1	131,41	Общински бюджет	Община Търговище			
Ремонт покрив зала 1 Художествена галерия гр. Търговище	СЦ 2.2.1	18,00	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Ремонт покрив ДЯ 5 гр. Търговище	СЦ 2.2.1	6,58	Централен бюджет	Община Търговище			
Разкриване на ЦНСТ в гр. Попово – За нашите деца	СЦ 2.2.1	151,63	ОПРЧР 2007-2013	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Преодоляване на социалното изключване на лица с умствена изостаналост чрез създаване на Център за настаняване от семеен тип в община Попово	СЦ 2.2.1	140,65	ОПРЧР 2007-2013	Община Попово			
Осигуряване на ефективна социална инфраструктура в община Попово чрез изграждане на ЦНСТ	СЦ 2.2.1	754,19	ОПРР 2007-2013	Община Попово			
Саниране на спортна зала „Тодор Янев” гр. Попово – I етап	СЦ 2.2.1	112,53	Фондация „МИГ-Попово” Общински бюджет	Община Попово			
Саниране на спортна зала „Тодор Янев” гр. Попово – II етап	СЦ 2.2.1	107,36	Фондация „МИГ-Попово”	Община Попово			
Подобряване на образователната инфраструктура на Професионална гимназия по селско стопанство "Никола Пушкин" гр. Попово	СЦ 2.2.1	1289,89	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Основен ремонт на обслужващ тракт в приземен етаж /кухня, пералня и сушилня/ на ЦДГ № 5 Слънце гр. Попово	СЦ 2.2.1	104,66	Капиталова програма на общината	Община Попово			
Изграждане на пречиствателно съоръжение в детска градина село Зараево; Изграждане на пречиствателно съоръжение в детска градина село Светлен	СЦ 2.2.1	14,34	Общински бюджет	Община Попово			
Ремонти по отоплителните инсталации на ЦДГ №2, №3 и №6 гр. Попово	СЦ 2.2.1	24,00	Общински бюджет	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Изграждане на пожароизвестителна инсталация в Гимназия „Хр. Ботев“	СЦ 2.2.1	4,80	Общински бюджет	Община Попово			
НП „Моделиране на материалната база в училище“ модул „Подобряване на училищната среда“ /действие ремонт/	СЦ 2.2.1	304,42	Централен бюджет	Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкин“, община Попово			
НП „Моделиране на материалната база в училище“ модул „Подобряване на училищната среда“ /действие ученическо оборудване/	СЦ 2.2.1	46,00	Централен бюджет	Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкин“, община Попово			
Основен ремонт покрив на ЦДГ № 6 "Здравец" - група с. Светлен	СЦ 2.2.1	26,80	Общински бюджет	Община Попово			
Инсталиране на фасадно осветление и монтиране на часовник в НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Попово	СЦ 2.2.1	38,90	Общински бюджет	Община Попово			
Инсталиране на фасадно осветление и монтиране на часовник в храм „Успение Богородично“ гр. Попово	СЦ 2.2.1	6,81	Общински бюджет	Община Попово			
Реконструкция/възстановяване и оборудване на "МБАЛ Омуртаг" ЕАД - гр.Омуртаг	СЦ 2.2.1	3738,40	ОПРР 2007-2013	Община Омуртаг			
Проекти по Национална програма „Модернизация на материалната база в училище“, Модул „Подобряване на училищната среда“	СЦ 2.2.1	43,84	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Обновяване на парната инсталация и монтиране котел на твърдо гориво в ОУ „Хр. Ботев“ с. 3. Морава	СЦ 2.2.1	25,00	Общински бюджет	Община Омуртаг			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Частични ремонтни дейности по сградите на читалищата и вътрешен интериор на сценичните и библиотечни пространства	СЦ 2.2.1	27,50	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Създаване на Център за услуги в домашна среда – Антоново	СЦ 2.2.1	85,92	ОПРЧР 2007-2013	Община Антоново			
Обновяване на НУ "Д-р Петър Берон" - село Изворово	СЦ 2.2.1	11,18	Общински бюджет	Община Антоново			
Обновяване на ЦДГ "Шестте ястребинчета" - град Антоново	СЦ 2.2.1	84,15	Общински бюджет Централен бюджет	Община Антоново			
Ремонт на покрив на Народно читалище – „Христо Ботев - 1939” – село Таймище	СЦ 2.2.1	40,00	Централен бюджет	Община Антоново			
Обновяване на ТИЦ и градски стадион	СЦ 2.2.1	130,00	Капиталова програма на общината	Община Антоново			
Строително-ремонтни дейности за подмяна на покрив, ремонт на пода, смяна на дограма и обновяване на прилежащите площи на Храм „Св. Троица“	СЦ 2.2.1	420,00	ПРСР 2007-2013	Община Антоново			
Нови възможности за грижа и независим живот чрез създаване на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда - гр. Опака	СЦ 2.2.1	496,39	ОПРЧР 2014-2020	Община Опака			+
Проектиране: Ремонт на спортна зала към СОУ "Васил Левски" в гр. Опака	СЦ 2.2.1	434,40	Капиталова програма на общината	Община Опака			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Проектиране: Ремонт на котелно помещение към СОУ "Васил Левски" в гр. Опака	СЦ 2.2.1	435,10	Капиталова програма на общината	Община Опака			
Ремонт на площадково пространство в училищата Опака и Крепча. Ремонт на детски площадки	СЦ 2.2.1	750,00	Капиталова програма на общината	Община Опака			
Закупуване на компютърно и техническо оборудване за училища и детски градини	СЦ 2.2.2	73,91	Общински бюджет	Община Търговище			
Комплекс за нови алтернативи - Предоставяне на интегрирани иновативни здравно-социални услуги в КЗСУ	СЦ 2.2.2	599,32	ОПРЧР 2007-2013	Община Търговище			
Проект „КПС“ - Квалификация на педагогическите специалисти на МОН	СЦ 2.2.2	16,32	ОПРЧР 2007-2013	Община Търговище			
Национална програма „С грижа за всеки ученик“	СЦ 2.2.2	19,64	Централен бюджет	Община Търговище			
Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа“	СЦ 2.2.2	28,99	Централен бюджет	Община Търговище			
Национална програма „Информационни и комуникационни технологии в училище“ (ИКТ)	СЦ 2.2.2	32,26	Централен бюджет	Община Търговище			
Актуализиране на образователния процес в Професионална техническа гимназия „Цар Симеон Велики“, град Търговище в сътрудничество с работодател в сферата на ИКТ	СЦ 2.2.2	114,50	ОПРЧР 2007-2013	Професионална техническа гимназия „Цар Симеон Велики“			
Активна, атрактивна и интерактивна Европейска е-математика	СЦ 2.2.2	371,61	Програма „Еразъм +“	I СОУ „Свети Седмочисленици“ гр.			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
				Търговище			
Образователен калейдоскоп	СЦ 2.2.2	14,28	Програма „Еразъм +“	ПГИЧЕ ”Митрополит Андрей” гр. Търговище			
Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	СЦ 2.2.2	108,30	Програма „Еразъм +“	Професионална техническа гимназия ”Цар Симеон Велики” гр. Търговище			
Грижа в семейна среда за независим живот на хора с увреждания и възрастни самотни лица	СЦ 2.2.2	117,34	ОПРЧР 2007-2013	Община Попово			
Проекти по програма "С грижа за всеки ученик" - община Попово	СЦ 2.2.2	7,84	Централен бюджет	Община Попово			
Проекти по програма "Оптимизация на училищната мрежа" - община Попово	СЦ 2.2.2	48,53	Централен бюджет	Община Попово			
Проекти по програма "ИКТ в училище" - община Попово	СЦ 2.2.2	44,52	Централен бюджет	Община Попово			
Социални услуги за достоен живот	СЦ 2.2.2	499,89	ОПРЧР 2014-2020	Община Попово			+
Проект "Училището ни е за всички" за разширяване и обогатяване на извънкласната и извънучилищната дейност	СЦ 2.2.2	106,27	ОПРЧР 2007-2013	Основно училище "Д-р Петър Берон" с. Плъстина, община Омуртаг			
Развитие на социалните услуги за “Помощ в дома”, чрез създаване на Звено за услуги в домашна среда на територията на Община Омуртаг	СЦ 2.2.2	78,03	ОПРЧР 2007-2013	Община Омуртаг			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Помощ за независим живот	СЦ 2.2.2	499,96	ОПРЧР 2014-2020	Община Омуртаг			+
Проекти по програма "Информационни и комуникационни технологии"	СЦ 2.2.2	108,39	Централен бюджет Общински бюджет	Община Омуртаг			
Проекти по национална програма „Грижа за всеки ученик“	СЦ 2.2.2	23,10	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Проект за предоставяне на средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта	СЦ 2.2.2	4,74	Централен бюджет	Община Омуртаг			
Квалификация и преквалификация на учителите и преподавателите в община Антоново	СЦ 2.2.2	9,60	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Антоново			
Проект "Ръка за ръка" за интеграция и повишаване качеството на образование на деца от ромската общност, ученици във Второ основно училище "Н.Й.Вапцаров" гр. Търговище	СЦ 2.2.3	83,41	ОПРЧР 2007-2013	Клуб на Нестопанските организации, Община Търговище			
Проект „Учим, творим и успяваме заедно“ за интегриране в образователната система на ученици от етнически малцинствени групи	СЦ 2.2.3	192,44	ОПРЧР 2007-2013	Община Омуртаг			+
Приоритет 3.1. Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги							
Изграждане, реконструкция и подобряване на републикански пътища в област Търговище	СЦ 3.1.1	37644,48	Централен бюджет	ОПУ - Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Рехабилитация на Път TGV1171/I - 4, Търговище - п.к.Макариополско /Алваново - Ловец - Осен - /III - 5102/ от км 28+800 до км 33+400	СЦ 3.1.1	629,23	Централен бюджет	Община Търговище			
Поддръжка и маркировка на 4-то класна пътна мрежа	СЦ 3.1.1	20,00	Централен бюджет	Община Търговище			
Ремонт на 31 улици в община Търговище със средства от инвестиционен заем	СЦ 3.1.1	1089,56	Централен бюджет	Община Търговище			
Ремонт на улица и площад в с. Руец	СЦ 3.1.1	50,00	Общински бюджет	Община Търговище			
Рехабилитация на Път TGV2162/TGV1053, Пайдушко - Божурка/Божурка - Братово - Цветница /TGV1017/ от км4+500 до км4+900; Рехабилитация на Път TGV2162/TGV1053, Пайдушко - Божурка/Божурка - Братово - Цветница /TGV1017/ от км 0+000 до км1+550; Рехабилитация на Път TGV2177/II-74, Търговище - Здравец/ - Момино от км 0+000 до км 5+000; Рехабилитация на Път TGV1167/ III - 5102, Острец - Дългач/Надарево - Граница общ. (Търговище - Велики Преслав) - Кочово - Хан Крум / I -7/от км 0+000 до км 0+850; Рехабилитация на Път TGV1017 /III-409, Омуртаг - Моравка/ - Китино - Граница бщ.(Антоново-Търговище) - Цветница - /III - 4009/ от км 7+650 до км15+000	СЦ 3.1.1	731,63	Централен бюджет	Община Търговище			
Ремонт на улици в с. Здравец и с. Разбойна	СЦ 3.1.1	99,89	Общински бюджет	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Рехабилитация на Път RAZ1086 /RAZ1092, Лозница - Макариополско / Манастирци - Граница общ.(Лозница - Търговище) - Съединение - о.п. Търговище / от км 5+500 до км 12+000"	СЦ 3.1.1	280,83	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Рехабилитация на Път TGV1164 /I – 4, Омуртаг – Търговище/ - Стража – Драгановец – Граница общ.(Търговище - Върбица) - Иваново /I - 7/ от км 0+000 до км 10+800"	СЦ 3.1.1	299,99	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на общинска пътна мрежа: 1.Осн. ремонт път TGV 1127 Разград-Попово- Кардам от км. 0+850 до км. 2+600 2.Основен ремонт на път TGV 3144 /III- 4009,Д.Кабда-Априлово/ Марчино от км. 1+200 до км. 2+000 3.Основен ремонт на път TGV 2120 /III-202 Опака- Попово / Гагово-Паламарца / TGV 1121 / от км.2+590 до км.3+400 4.Осн. ремонт път TGV 1127 Разград-Попово- Кардам от км. 0+850 до км. 2+600 5.Основен ремонт на път TGV 1138 Водица Осиково от км.4+600 до км.6+000 6.Основен ремонт на път TGV 1139 с.Ковачевец от км. 0+000 до км. 2+000	СЦ 3.1.1	1504,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Основен ремонт на улични настилки село Дриново Основен ремонт улица "Каломенска" гр. Попово - от ул. "29 - ти юни" до ул. "Лозарска" Основен ремонт улица "България" гр. Попово - от пешеходна зона до ул. "Драва" Основен ремонт улица "Иван Вазов" с. Глогинка Основен ремонт улица "9-ти септември" с. Садина	СЦ 3.1.1	942,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			
Възстановяване / Основен ремонт на ул. „Христо Ботев”, с. Петрино, общ. Омуртаг	СЦ 3.1.1	25,55	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Възстановяване / Основен ремонт на ул. „Камчия” с. Паничино, общ. Омуртаг“	СЦ 3.1.1	19,31	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Подобряване достъпа на населението и предоставяне на услуги и до уязвими групи чрез рехабилитация на общинската пътна инфраструктура	СЦ 3.1.1	5601,52	ПРСР 2007-2013	Община Омуртаг			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Ремонт на път TGV 1017 /III - 409, Омуртаг - Моравка/ Китино - граница община (Антоново - Търговище) - Цветница - /III - 4009/ Ремонт на път TGV 3029 /TGV 3028, Орач - Халваджийско/ - Малоградец - Висино Ремонт на път TGV 3018 /III - 408, Старчище - Глоговец/ - Стеврек - Черна вода Ремонт на път TGV 3019/ TGV 3018, Стеврек - Черна вода/ - Равно село - Стройновци Ремонт на път TGV 1014/ I-4, п. к. Изворово - Омуртаг/ - Кьосевци - Стойново/ III - 4006 Чакълиране/ ремонт на полски път в землището на с. Малка Черковна Ремонт на път TGV 3029/ TGV 3028, Орач - Халваджийско/ - Малоградец - Висино Ремонт на път TGV 3018/ III-408, Старчище - Глоговец/ Стеврек - Черна вода Ремонт на път TGV 3016/ III-409, Омуртаг - Конак/ Моравка - Коноп Ремонт на път TGV 3010/ TGV 3016, III-4006, Антоново - Орач/ Антоново - Шишковица Ремонт на път TGV 3015/ III-409, Омуртаг - Конак/ Трескавец Ремонт на път TGV 3125/ III-204, Славяново - Долец/ Иванча - граница община (Попово - Антоново)/ Пиринец - Семерци - /III - 204/ Ремонт на път TGV 2026/ III-4082, Длъжка поляна - Чешма/ Стара речка - Мечево - Богомолско	СЦ 3.1.1	4076,00	Капиталова програма на общината	Община Антоново			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Ремонт на път TGV 3013/ I-4, п. к. Ястребино - Омуртаг/ - Поройно - /TGV 1014/ Ремонт на път VTR 2280/ I-4, Кесарево - Антоново/ - Железарци - граница община /Стражица - Антоново/ - Черни бряг - /I-4/ Ремонт на път TGV 3024/ III-408, Илийно - Таймище/ - Велево - от км 2+100 до км 2+800 Ремонт на път TGV 3034/ TGV 2004, Изворово - Камбурово/ Изворово - Махала Ромска от км 0+000 до км 2+000 Ремонт на път TGV 3009/ I-4, Антоново - п. к. Ястребино/ - кв. Еревиш - Антоново/III-4006 от км 4+000 до 5+300 Ремонт на път TGV 3026/ III-4082, Длъжка поляна - Чешма/ Стара речка - Мечево - Богомолско от км 3+050 до км 5+080 Ремонт на път TGV 3021/ III-408, Таймище - Стиврек/ Свирчево							
Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на улична мрежа в община Антоново	СЦ 3.1.1	506,00	Капиталова програма на общината	Община Антоново			
Проектиране: Ремонт на път TVG 2124 /IV-20408/ село Люблен - с. Гърчиново от км 17+405 до км 21+000 и Ремонт на път TVG 1100/ IV-20231/ с. Крепча - с. Гърчиново от км 0+270 до км 3+100	СЦ 3.1.1	40,22	Капиталова програма на общината	Община Опака			
Ремонт на улици в с. Крепча, с. Голямо Градище и гр. Опака	СЦ 3.1.1	402,33	Капиталова програма на общината	Община Опака			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Реконструкция на път TGV2101(IV20232) с. Крепча - с. Г.Градище - Участъци от км. 1+610 до 7+400 и от км. 8+300 до км 10+296	СЦ 3.1.1	4473,91	ПРСР 2007-2013	Община Опака			
Енергийно ефективно развитие на ЕТ „ПЛАМКО“	СЦ 3.1.2	543,80	ОПИК 2007-2013	ЕТ "ПЛАМКО - ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ", община Попово			
Енергийната ефективност - фактор на растеж в "ЧУГУНЕНА АРМАТУРА-БЪЛГАРИЯ" АД	СЦ 3.1.2	3048,20	ОПИК 2007-2013	"ЧУГУНЕНА АРМАТУРА - БЪЛГАРИЯ" АД, община Попово			
Енергоефективни технологии в "ИМПАЛА" ООД	СЦ 3.1.2	717,65	ОПИК 2007-2013	"ИМПАЛА" ООД", община Търговище			
Подобряване на енергийната ефективност на „ЕКОФОЛ“ АД, гр.Търговище"	СЦ 3.1.2	414,07	ОПИК 2007-2013	"ЕКОФОЛ" АД, община Търговище			
Енергийно обновяване на жилищни сгради на територията на община Търговище	СЦ 3.1.2	14794,92	Национална програма за енергийна ефективност на МЖС	Община Търговище			+
Енергийна ефективност в 13 МЖС на територията на община Попово	СЦ 3.1.2	11428,44	Национална програма за енергийна ефективност на МЖС	Община Попово			+
Подобряване на енергийната ефективност на 3 броя жилищни сгради в гр. Попово	СЦ 3.1.2	533,96	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Подобряване на енергийната ефективност на 8 броя жилищни сгради в гр. Попово	СЦ 3.1.2	2560,73	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Подобряване на енергийната ефективност на 11 броя жилищни сгради в гр. Попов	СЦ 3.1.2	3098,52	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Рехабилитация на ВИК мрежите на град Търговище	СЦ 3.1.3	9185,98	ОПОС 2007-2013	Община Търговище			
Рехабилитация на ВиК мрежи в гр.Търговище	СЦ 3.1.3	5662,38	Общински бюджет Банков заем	Община Търговище			
Алтернативно водоснабдяване на група села от шахтов кладенец „Манастирца“	СЦ 3.1.3	2051,22	ПРСР 2007-2013	Община Попово			
Интегрирано водоснабдяване на група села от дълбок сондаж на помпена станция „Посабина“	СЦ 3.1.3	1460,61	ПРСР 2007-2013	Община Попово			
Изграждане на водопровод Семерци, Добротица, Любичево и реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в село Трескавец	СЦ 3.1.3	5590,00	ПРСР 2007-2013	Община Антоново			
Приоритет 3.2. Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия							
Проектиране на регионално депо в с. Пайдушко, община Търговище и изготвяне на оценка за съответствието на работния проект	СЦ 3.2.2	104,52	Общински бюджет	Община Търговище			
Проектиране на площадки за събиране и оползотворяване на отпадъци	СЦ 3.2.2	24,45	Общински бюджет	Община Търговище			
Изготвяне на план за техническа и биологична рекултивация на съществуваща клетка на Регионално депо в с. Пайдушко и газоотвеждаща система	СЦ 3.2.2	9,00	Общински бюджет	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Изграждане на площадка за събиране и оползотворяване на биоразградими отпадъци, съгл.ЧЛ.19,АЛ.3, -т.5,т.10, т.11 от ЗУО, авторски и строителен надзор – план сметка - гр. Търговище	СЦ 3.2.2	791,48	Общински бюджет Централен бюджет	Община Търговище			
Почистване на локални замърсявания и борба с нелегалните сметища, на територията на община Търговище	СЦ 3.2.2	41,00	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Търговище			
Проектиране: "Закриване на старо депо за твърди битови отпадъци (ТБО) на община Опака, област Търговище"	СЦ 3.2.2	23,76	Капиталова програма на общината	Община Опака			
Почистване на река Врана в рамките на територията на град Търговище, вкл. корекция от 250 м. по коритото на река Врана в района на кв. Борово око и почистване на река Врана по цялото протежение на облицовъчната ѝ част до ул. „Гълъбец“	СЦ 3.2.3	43,00	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Търговище			
Почистване на коритото на река Сива в участъка от моста до „Топливо“ по протежение на цялата дължина на ул. „Сива“	СЦ 3.2.3	5,50	Общински бюджет/ Централен бюджет	Община Търговище			
Аварийно възстановяване на водосток в имот № 196 в землището на с. Ковачевец /м. Ерекдере/ на полски път общинска собственост	СЦ 3.2.3	64,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Реконструкция на тръбен водосток на км. 14+500 на четвъртокласен път TGV-1073/III-706 Величка/-Врани кон – Обител-/III-704/от км. 0+000 до км. 15+900	СЦ 3.2.3	24,90	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Попово			
Реализация на мерки за предотвратяване на наводнения от река Поповска в рамките на регулацията на гр. Попово от км 5+519.61 до км 6+305,00” ПОДОБЕКТ: „Подобект I: Корекция р. Поповска от км 5+519.61 до км 5+726.76(от площад "Трети март" до ул. „29-ти юни")	СЦ 3.2.3	797,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			
Мерки и дейности за управление на природни рискове: корекция на реки и укрепване на свлачища в община Антоново	СЦ 3.2.3	395,00	Капиталова програма на общината	Община Антоново			
Устойчиво управление на горите и опазване на околната среда чрез изграждане на противопожарна кула в землището на село Крушолук	СЦ 3.2.4	420,00	ПРСР 2007-2013	Община Антоново			
Проекти по национална програма „Обичам природата – и аз участвам“ в община Търговище	СЦ 3.2.4	87,51	ПУДООС	Община Търговище			
Почистване, озеленяване и облагородяване на парково пространство в кв. 19, с. Априлово	СЦ 3.2.4	9,97	ПУДООС	Община Попово			
Проекти по Националната кампания „За чиста околна среда 2015” в селата Светлен, Кардам, Ковачевец, Водица и гр. Попово	СЦ 3.2.4	39,00	ПУДООС	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Проект в Националната кампания „За чиста околна среда – 2016 година“	СЦ 3.2.4	4,99	ПУДООС	Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкиров“, Община Попово			
Проекти по национална програма „Обичам природата – и аз участвам“ в община Омуртаг	СЦ 3.2.4	49,47	ПУДООС	Община Омуртаг			
От сърцата и ръцете ни за една по чиста природа и добро бъдеще на китното ни село“ (кметство с. Угледно)	СЦ 3.2.4	9,99	ПУДООС	Община Омуртаг			
Проект "Природата започва, а опитът усъвършенства"	СЦ 3.2.4	5,00	ПУДООС	Училище в с. Камбурово			
Проект в Националната кампания „За чиста околна среда“	СЦ 3.2.4	25,00	ПУДООС	Община Антоново			
Приоритет 3.3. Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда							
Благоустройствени мероприятия в кв. 111-гр. Попово	СЦ 3.3.1	342,71	ПИП "Растеж и устойчиво развитие на регионите"	Община Попово			
Благоустройствени мероприятия в кв. 115 и кв. 116 /Пространството, затворено от улици "П. Хитов", "Ген. Баранов", "Македонска" и "Мара Тасева"/	СЦ 3.3.1	140,63	Капиталова програма на общината	Община Попово			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Изграждане на многофункционална детска площадка в ж.к. "Младост"	СЦ 3.3.1	42,93	Общински бюджет	Община Попово			
Поддържане на зелени площи, доставка на растителност и паркова архитектура в град Попово и община Попово	СЦ 3.3.1	104,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			
Подобряване на енергийната ефективност на обществените сгради в гр. Попово	СЦ 3.3.1	2781,59	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Обновяване на публичната инфраструктура чрез повишаване енергийната ефективност на обществени сгради, предоставящи административни и културни услуги за устойчиво развитие на гр. Попово	СЦ 3.3.1	843,54	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Възстановяване / Основен ремонт на ул. „Пейо Яворов“ гр. Омуртаг, общ. Омуртаг	СЦ 3.3.1	72,36	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Рехабилитация на обществени зелени площи - подобект – Югоизточна част на УПИ I, кв. 124“ в УПИ I, кв. 124 по плана на гр. Омуртаг, общ. Омуртаг	СЦ 3.3.1	110,11	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Площадка за игра за ползватели до 3 години и от 3 до 12 години в урегулиран поземлен имот X, кв. 85 по плана на гр. Омуртаг, общ. Омуртаг	СЦ 3.3.1	47,93	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Площадка за игра за ползватели до 3 години и от 3 до 12 години в урегулиран поземлен имот II, кв. 113 по плана на гр. Омуртаг, общ. Омуртаг	СЦ 3.3.1	24,08	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Разширяване на административен център гр.Омуртаг II-ри етап	СЦ 3.3.1	773,46	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Разширяване на административен център гр.Омуртаг III-ри етап	СЦ 3.3.1	841,00	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Омуртаг			
Повишаване качеството на живот чрез подобряване на физическата среда в град Търговище	СЦ 3.3.2	4496,75	ОПРР 2007-2013	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Инвестиционно проектиране в Община Търговище за програмен период 2014-2020 година	СЦ 3.3.2	299,31	ОПРР 2007-2013	Община Търговище			
Обновяване и модернизиране на общинската образователна инфраструктура	СЦ 3.3.2	9781,30	ОПРР 2014-2020	Община Търговище			+
Ремонти в сградата на Общинска администрация - Търговище	СЦ 3.3.2	152,30	Централен бюджет	Община Търговище			
Инфраструктура в Гробищен парк - гр. Търговище - 2014 г.	СЦ 3.3.2	50,00	Централен бюджет	Община Търговище			
Ремонт на пътни настилки в кв. Вълбел	СЦ 3.3.2	50,00	Общински бюджет	Община Търговище			
Ремонт на улици, паркинги и междублокови пространства в град Търговище	СЦ 3.3.2	2117,31	Общински бюджет Централен бюджет	Община Търговище			
Рехабилитация на улично осветление - гр. Търговище - 2015 г.	СЦ 3.3.2	200,00	Общински бюджет	Община Търговище			
Разширение на Гробищен парк гр. Търговище, авторски и строителен надзор - 2016 г.	СЦ 3.3.2	2,00	Капиталова програма на общината	Община Търговище			+
Рехабилитация на улично осветление гр. Търговище - 2016 г.	СЦ 3.3.2	240,00	Капиталова програма на общината	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Ремонт бул. Сюрен гр. Търговище - от маг. ЦБА до ул. 3-ти Март Ремонт ул. Марица гр. Търговище - от ул. Одрин до бул. Трайко Китанчев Ремонт ул. Яворов гр. Търговище - от ул. Одрин до бул. Трайко Китанчев Ремонт ул. Кюстенджа гр. Търговище - от ул. В. Левски до ул. Стефан Караджа Ремонт ул. Цар Иван Асен гр. Търговище - от ул. Родопи до ул. В. Левски Ремонт ул. Раковски гр. Търговище - от ул. 3-ти Март до ул. Ал. Стамболийски Ремонт ул. Петрохан гр. Търговище - от ул. Шейново до ул. Славянска Ремонт ул. Беласица гр. Търговище - от ул. 3-ти Март до бул. Цар Освободител Ремонт ул. Опълченска гр. Търговище - от ул. Ал. Стамболийски до ул. Скопие	СЦ 3.3.2	1398,09	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Ремонт на обслужваща улица в промишлена зона, кв. 24 и кв. 9 по плана на гр. Търговище, от осова точка 321 до осова точка 322	СЦ 3.3.2	29,99	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Изграждане на спортни и детски площадки в Младежки парк Юкя	СЦ 3.3.2	506,00	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Благоустрояване на кв.192 по плана на гр.Търговище	СЦ 3.3.2	1041,69	Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“	Община Търговище			
Подобряване на зелената система на община Търговище, в т.ч.: Озеленяване на нови обекти: кв. 192 /около 8 дка/ , парк Юкя /около 3 дка/, Пешеходна зона III етап /около 3 дка/ - 14 дка Възстановяване на Централна градска градина - 10 дка Озеленяване на 5 бр. нови детски площадки – 4-5 дка	СЦ 3.3.2	481,97	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Рехабилитация на детски площадки в гр. Търговище	СЦ 3.3.2	430,77	Капиталова програма на общината	Община Търговище			
Разработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие /ИПГВР/ на гр. Попово	СЦ 3.3.3	170,23	ОПРР 2007-2013	Община Попово			
Приоритет 4.1. Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство							
"Исперих - Разград - Попово: Път на древни култури и традиции"	СЦ 4.1.2	-					

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
Приоритет 4.2. Повишаване на институционалния капацитет и ефективността на областната и общинските администрации							
Повишаване на капацитета на служителите на Община Опака за по-качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса	СЦ 4.2.1 СЦ 4.2.3	76,06	ОПАК 2007-2013	Община Опака			
Повишаване квалификацията на служителите в Община Опака	СЦ 4.2.1	77,32	ОПАК 2007-2013	Община Опака			
Повишаване на квалификацията на служителите в Община Попово	СЦ 4.2.1	88,66	ОПАК 2007-2013	Община Попово			
Компетентни служители – модерна Общинска администрация Попово	СЦ 4.2.1	189,94	ОПАК 2007-2013	Община Попово			
Подобряване на административния капацитет на Община Попово с цел реализация на проекти по приоритетна ос 2 на ОП "Региони в растеж 2014-2020" за подкрепа на енергийната ефективност в гр. Попово	СЦ 4.2.1	66,58	ОПРР 2014-2020	Община Попово			+
Компетентна и ефективна Общинска администрация Омуртаг	СЦ 4.2.1	85,93	ОПАК 2007-2013	Община Омуртаг			
Компетентна и ефективна държавна администрация – община Антоново	СЦ 4.2.1	55,31	ОПАК 2007-2013	Община Антоново			
Модернизация на техническото оборудване в общинска администрация Антоново	СЦ 4.2.3	15,00	Капиталова програма на общината	Община Антоново			
Модернизация на техническото оборудване в	СЦ 4.2.3	97,00	Капиталова	Община Търговище			

Проект	Принос към Специфична цел	Бюджет /хил. лв./	Източник на финансиране	Бенефициент / Партньор	Период на изпълнение		
					14	15	16
общинска администрация Търговище			програма на общината				
Модернизация на техническото оборудване в общинска администрация Попово	СЦ 4.2.3	28,00	Капиталова програма на общината	Община Попово			